

Anmärkingar wid boken: Först ätt bewisa
Swerens stammelsen emellan Lu-
theriska kyrkans Symboliska bö-
cker; eller ett annat swar på frå-
gan: hwilken är Sweriges Reli-
gion? af J. M. Almqvist.

(Fortsättning.)

Den som en dag fallar detta N. N. hypostasis
eller prosopon eller persona eller personne eller per-
son — har den uppsunnit läran? — Fann den
Bokhandlare eller Läsare af Ameriei bok på Ame-
rica, som så först gaf den bekanta werlden detta
namn — då den något namn skulle ha? Utb-
röt sitt vittnesbörd om sanningen med att kalla
Fadren Gud, Sonen Gud, den Helige Ande Gud,
och försäkrade att deri ej låge Atheism för den, som
förstod deras magt i enhet och distinction. Emel-
lertid uppräddes Tertullianus, ännu i andra seklet.
Vi finna knäppt något talesätt i våra tre Sym-
bola, som ej är taget hos honom, och huru Sym-
bolernas flästa talesätt och alla idéer, rätt fattade,
tro hemtade ur Biblen har Wieselgren sött i Bi-
belen wisa, ehuru "det ej ingick i Almqvists plan,
att undersöka huruvida detta hans bewis war nå-
got bewis." Något annat sätt att i fortbet för
Christna, som således antaga Biblen, bewisa sina
sättser, än att anföra de ställen der de stå i Bi-
belen, ha Biblens wänner aldrig känd. Medan en
mansålder — ja Tertulliani egen ålder — efter
Johannis ödd uppträdde således den, som kan sä-
gas ha skrivit våra bekwurna Symbola, — en
man, som dog 79 år före Nicenska Mötet, och som
likwål af ingen, ej en gång sina owänner, ansågs
att hafwa uppsunnit en ny lära. Det ur Förfat-
tare före honom anförda, må jemnföras med Sym-
bolerna! För dem, som ej med Hr A. finna nytt,
och uppfattadt af Orientaliska Emanationsläran,
när Augustinus skrifwer om den H. Andes utgång, —
"hans, hwilken Jesus sände," — "hwilken utgör af Fa-
dren," — för dem torde i våra Symboler finnas
söga nytt; och detta nya, så wäl som det under hela
serien af Christna lärare ur Biblen hämtade, må
man ju bewisa wara obibliskt!! Står en lära
werkfligen i Biblen, så wedertägges hon ej, för det
att ingen behöfde i skrift med bestämda termer an-
föra henne förän någon nekade densamma. Då
wännerna af Symbolerna ej anse dem samma, der
före att ett Möte sagt dem, utan derföre att de
stå i Guds Ord, må också owännerna ej tro dem
wara wedertagda, för något annat, än derföre, att

icke de stå i Guds Ord. Men har W. wetat att
nägon skulle tvingas att antaga dese Symboler?
Tvingas någon att bli Prest? Men den som har
fritt wäl, och wäljer prestståndet, och swärjer på,
att våra Symboler äro — ei af I:ka auctoritet
med, utan enliga med Guds Ord, — han är mens-
edare efter en af de 3 mom. i vår Cateches, om
han ej alltiemt, så länge han är Prest, beiktar och
wedertänner dese Symbola. Kan han det ej, wäl
han gifwa oss ett nytt system, tråde han fram un-
der Statens, ej under kyrkans lagar! Med Sta-
ten ensamt har Författaren att göra; med kyrkan,
Hr A., som fritt swurit henne sina eder — för att
löda henne och ej sig. Men att lära som Prest
hwad man anfäller som Författare torde ej accep-
teras af den, som wet att ärlighet warar långst.

Huruvida war Nya Cateches träffat Sabella-
sius — hon må föröfrigt träffat hwem som helst —
lemne wi Hr A. att närmare begrunda. Sabellia-
nismen uppenbarar sin ångt om Treenheten ori-
ginellast i öfversättningen utaf bökian af Job. Ev.:
"Före werldens skapelse existerade förnuftet; ty det
war i Gud, ja war Gud. Ty det är omöjligt för
Gud att wara utan det. Förnuftet, säger jag, war
i Gud före werldens skapelse; då gick det ut i hwar-
je del af skapelsen, som är skapad med det största
förnuft. Ej eller kan någon ting bli frambragt,
som har blifwit gjordt, utan förnuft" *). Wida
mera Bibliskt öfversatte Socinianerna: "I bekw-
nelsen af Evangelii predikan war en Man, Christis
Jesus, annars kallad Ordet. Han war med Gud,
och hade warit upptagen till himlen förän han till-
trädde sitt fall. Och han war Gud, hafwande es-
ter sin uppståndelse förrättningar, dyrkan och namn
af Gud m. m." — Är det rättwist, att stämpla Förf-
fattare till en lärobok, hwilka torde så wäl förtie-
na rättwisa som Författarne till Formula, ja, för-
fattare, som skrifwit: Fadren är den Ewige Gu-
den etc., Sonen: den Ewige Guden etc., den H.
Ande: den Ewige Guden etc., såsom argare anti-
trinitarier än Socinus sjeli? Den så samwetsgramme
satte sig strax derefter att skrifwa: "Af det anför-
da (Skulle all den föregående lärdomen äda-
galäggas — för att wisa att trionus eller treenig
fanns i de 1593 antagna Symboler?) synes, att
Författaren, utan minsta sten af sanning, sid. 102
1593 antagna Symboler? Put on your spectacles,
My Lord! — och se, att hwarken treenig eller tres-
falldig der finnas. — Begriper ej Hr A. att treenig

*) Se Horat. Saletan. vol. 1. P. 45.

och treenighet — trinus och trinitas äro åtminstone ej samma ord? Hr A. kunde ha läst igenom hela sid. 102 och bejakat eller vederlagt frågan: "Så wi kalla Gud något annat än en enig, när han blott så kallat sig och wi swurit att blott så kalla honom? Är det alldeles ett att säga: Gud är en; men i den ene Guden är treenighet; och: Gud är treenig (något annat än en)." Våra Symboler lära, hwad W. anfr: "Fadren, Sonen och den H. Ande är en enig (ej treenig) Gud. Den Gudsomliga Varelser är en, som både kallas och är Gud, ofskiftelig; men i denna enige Gud äro tre personer; i dese tre personer (eller trinitas) en enig Gud, hwilka personer ej så åtskiljas eller sammanblandas." Kan Hr A. ej uppsöka i Symbola af 1593 "orden treenig, trefaldig," så "synes af det anförda, att han utan minsta skäl af sanning påstår att" Citaterna ur Augusti Dogmen, Geschichte bewisa, hwilka ord som finnas i Decretum Upsaliense. Meningen af "Fadrens egna yttre verk" wisar Hr A. sig förstå. Hade W. sagt att det war obegripligt? Han hade sagt, att denna Theologernas term war olika Biblens: genom Jesum Christum är all ting gjord. Wederlägges det genom en föreläsning, om hwars förtienst han kände W:s mening, enligt Bih. p. 184? Förebrår W. Formula dertfore, att hon påstår hela Trefaldigheten ko i de utvalda? Finner någon ärlig läsare annat, p. 103, än den underättelsen, att våra Symboler uttrycka denna tanken — hwars rättighet såsom således erkännes — med Biblens talesätt? Orden hos W. äro: "Ej blott gäswor — — tem vel. Våra Symbola låta Biblen tala här om utan tolk." Hr A. gör emellertid W. dertfore till menedare, wilsande wisa, att W. swurit falskt, som i Ath. Symb. lärt, att ej åtskilja Gudoms wäsendet. Har Hr A. då ej läst Bih. af Handl. om Tron p. 137, 138; således p. 163, 164, 167 och 168, der just läran, att den Gud, i hwilken — enligt våra Symbolers talesätt — treenighet finnes, eller som är — enligt Biblens talesätt — Fader, Son och Ande, kommer till och blifwer boende när de trogna, wisar sig wara en hufwuddogm i W:s tanka, ingensådes af honom motsagd? — Och en dwälk granfärdare ifrar för samwete-granna citationer. —

I S. 5 hos Hr A. så wi weta, att Logos är: Gud i förhållande till werlden. Finnes således ingen werld, så finnes intet Logos. Johannes deremot lär, att Logos war till förinnan den werld, som är gjord genom Logos. Åstområdan är solens förhållande till Westerns moln. Finnas inga moln, så finnes ingen åstområdan. Huru förklarar Hr A. "Sonen hawer lif i sig sjelf?" — Då Hr A. sedermera går att bewisa, att Gud dog, så inser han ej möjligheten att ogilla detta talesätt, utan att göra den "människan Jesus Kristus" (Pauli ord), som dog, till en blott människa. Ja,

han påstår trygat, att "den som nekar, att Gud dog, han nekar Christi Gudom." Rättare decretet war hastigt färdigt. Så lärda Theologer bör man ej motsäga. — — —

Andra torde ha läst i sin Bibel, att wi skola blifwa like Herren i sin död för att bli like honom i sin uppståndelse; att, som han såsom menniska dog ett offer för synderna, så skall vår gamla menniska — synden — dö; på det att, som han såsom Gud uppstod — för vår rättfärdighet, så skall vår nya menniska — tron med alla dess fruktter — uppstå. Så känner Paulus Jesu pins delaktighet och uppståndelses kraft; så will han uppstå med Christus redan här i lifet. Infr Rom. 6: 3—11. Dertfore säger ingen Författare i Biblen — mån att ej förwirra klara begrepp: Gud dog. Enligt Hr A:s logica, nekas således alla Biblens Författare: Christi Gudom. — "På en sådan Författare kan man se med tårar i ögonen." Han skonar icke mera de öfrige än wisa skona Paulus. Hwarfore citerar ej Hr A. det stället i 1593 års Symboler, der det står: Gud dog? — Dock: hwarfore citerade han ej stället, der treenig, trefaldig stod? Att talesättet låter förklara sig, har W. ej nekat. Men han ogillar att beswara dese fullständigt utbildade lärkor om unio personalis, om communicatio idiomatum, om alioensis och dylikt, och det just af den grundfästa Melancton bekant. Hwarfore kändrar Hr A. W:s försälek för Biblens egne talesätt? Han är ju sjelf en wän af blott Bibel? — Wist är det stället ur Luther's — skrifter, hwilket Formula här upphöjer till lag, till Symbol; men aldrig har W. trott på Luther, och således fritt bedömt hwad han skrivit. Han har sunnit Augsb. Confessionen af Luther's werensstämma med sina egna insigter i Guds Ord och dertfore, efter grundlig pröfning, här bifallit Luther. Skulle deraf följa, att han borde bifalla äfwen hans Tilschreden? — Om jag antager och beswärrer allt i Sveriges N. F. af 1809, skall jag sedan ej wäga yttra mig fritt om något ord af Constitutions-Ledamöter, som den författat? Herrlig liberalism! Den widlyftiga afhandl. om Ares synden, 38—51, har den förtjensten som de förra afskrifterna, att göra läsarne kunnige om saken men om W. är på ett enda ställe opartiskt uppfattad och werkligen vederlaggd, blir en annan sak. Hr A. synes här, som öfwerallt, anse, att allt som W. wisat ej stå i Augsb. Conf., och således ej wara beswuret, utan lemnadt åt äfwen edswurane att fritt antaga eller förkasta, derigenom förkastas af honom enkelt. Det hör till en god logik.

Med S. 7. inträder Hr A. på Förförsoningslärans sakt, för att wisa, att Jesus, i enlighet med de Juidiska offerbegreppen, ansåg sig som en Återlöfware. Får man fråga: Från hwem härledde sig dessa begrepp: från Kristus, som enligt Hans egna, och Apostlarnes och alla Fäders och goda Theo-

ologers instämmande försäkran, talade med Moses, eller från Judar? Sat sapienti! Här återger sig Hr A. besväret med W:s egen orthodori, och visar, att han ingenting mindre än nekar Lutheriska lärobegreppet om att wi rättfärdiggöras af nåd genom tron i Jesu blod. Så står att läsa i detta ämne hos W. i Del. p. 91.: "Annars ser man här (i F. C.) Justificatio och Justitia fidei förblans bade. I den förra ingår wißt ej vår lydnad eller vår förnyelse. Af henne blir den sednare en följd, och har nödvändigt lydnad i sig, förnyelse med sig. De stillas lätt. Den förra — rättfärdiggörelsen — innebär Guds nya förhållande till oss; den sednare — nya Föddelsen med sin tro och tros rättfärdighet — vårt nya förhållande till Gud; och måste ej den sednare ske på jorden, när den förra sker i himlen och tvertom? Samme Gud verkfar båda." Och enligt A. p. 65. skall menniskan sägas genom omvändelse och hätring warda rättfärdigad, sedan få tron, sedan syndernas förlåtelse.

Swarsöre ej anföra och helst insdra ställena, det sådana kätterier läras! Hr A. wet ej hwarta bän W. vill med sina "beskyllningar" (en citation är således alltid beskyllning, när den jemnföres med en annan) på p. 106 och 107, som Hr A. sunnit underbart hoppröda. Derpå undrar ej W. Meningen är annars, att rättfärdiggörelsen och nya föddelsen — ehuru de fritt så tänkas hwar för sig — ske på en gång, så, att den som är född på nytt, är äfwen rättfärdiggjord, och den, som är rättfärdiggjord, är äfwen född på nytt. Antagom en tänkbar stund emellan dessa actus. På den kan J. S. Wore han t. ex. rättfärdiggjord, men ej på nytt född: skulle han då bli salig eller osalig? Bilen förkunnar den Rättfärdiggjorde nåd, men utestusker den oanvändbara ur himlen. — Se derföre motsade W. Formulas lära om tidskillnad mellan dessa båda actus gratiae: en dogm, som ej war nödvändig ur något hwarken Bibelspråk eller satts ur våra Symboler. Att orden af Presien: tror du att min förlåtelse är Guds förlåtelse, åstadkommit den galenskapen, att någon trott Presiens förlåtelse få vara Guds förlåtelse, synes wara oerhördt för Hr A., om man rätt begrundar p. 62 hos honom och p. 92 hos W. Swarsöre ej bewisa, att hwad W. citerat ur Knipstrow, ej står der, eller ej kan tydas så, som W. det tydt? War det behagligare, att blott insinuera, det W. bestykt Luthers lilla Cateches att ej anse Christus såsom orsaken till syndernas förlåtelse? — Hvilken kamp! — Swarsöre ej således bewisar att det ej stod i F. C. "Bisa werksunder, såsom hor, dräp etc. förjaga tron och den H. Ande, om man deri fortskr;" och "för dessa swagheter och släckar (uævi) får man ej twisla hwarfen på sin rättfärdighet eller på ewig salighet, utan desto hellre (quin potius) statuera, att man har en försenad Gud." (Lib. Conc. p. 535

och 591.) Swad som föranledt till dessa uttryck, hör ej hit. Alla wetar wi hwad de kunde föranleda, att de kunde flyga ut i folkets sinne, då tusen stanna sententier ur samma Formula gifmides, och bidraga, att bilda den ryktliga folktron, hvilken Hr A. torde mena, när han sjelf talar om huru Symboler skadat människoförnuftens sedliga grundwalrar, och befriat människobjektat från samvetets esterräkning. Ty något annat kan ej Hr A. bet mena, när han oppriktigt försäkrat, att Lutheriska systemet i hans tanka kommer närmast och klarast uttrycker Christendomens ande. Ty så dömma ej de, hvilka torde hoppas, att den listiga harmen mot de grofwa decreternas blodsdomar åsytstar de decreter, som följde på Christendomens första tider, och som ligga till grund för Lutheriska systemet. Wi hoppas således, att Hr A. wet fått att motarbota detta wäldelseljus, som kan uppkomma af Bibliska systemets upplysningeljus om försoningen, utan att wilja utsläcka det sednare med watten ur Socinus eller genom någon annan Herrskare öfwer watten-andar. Wärdet hämmas ej genom att släcka ljus, utan genom att wårda ljus.

J. 8. Handlar om prädestinationen. Hr A. bekänner sjelf i sitt förord, att denna lära ej finnes i Aug. Conf. Han synes likwäl tro, att den som beswurit Conf. kan med förbundna ögon sedera mera beswärja F. C:s lära här om. Då prädestination betyder förutbestämmelse, då den i F. C. p. 799, säges wäl wara utfores till salighet, men icke omfatta alla; då således några äro icke prädestinerade: frågas, om ej förkastelse blir en nödwändigare följd af en dylik utfores, än denna läran uti F. C. är af Conf. Aug.? Men att förkastelsen måste antagas der utforesen sades wara: Guds utfores af några menniskor att bli saliga, det förstod ej Hr A. "Hinc illæ lacrimæ!" F. C. må mildra sina uttryck på andra ställen: huru mycket hon behagar: der står dock, p. 799: Præscientia ad bonas res & malas extenditur. Aeterna vero electio non ad bonos & malos (i. e. Omnes) pertinet, sed tantum ad filios Dei, qui ad æternam vitam consequendum electi & ordinati sunt, priusquam mundi fundamenta jacerentur. Således äro några utwalde att n. b. få salighet. De öfrige — de må efter slutade pröfningar förspilt arfwet eller icke — äro då ej en gång utwalde att få salighet, deras öde må bli osalighet eller förintesse. Det tredje gifwes ej för tanken. Då nu, enligt Biblens lära, de som wäl hafwa gjort stola ingå till ewigt lif, de som illa hafwa gjort, till den eld, som är tillredd — djeflomen, och de öfrige bestämde (ordinati & electi sunt) till ewigt lif, förrän verdens grundlagder war; när bestämde de öfrige till icke ewigt lif? eller när bestämde de sig att handla illa? att tala Schellings tungomål? — Hr A. torde behagawisa identiteten af, "Gud vill att alla menniskor

Sola salige warda: (1 Tim. 2: 4); "om syndas
 hot warder lart, att de som efter dopet i synd fall,
 ne äro, må bekomma syndernas förlåtelse i alla tider,
 när som helst de sig omvända och bättra;"
 (Conf. Aug. 12.) och: Prædestinatio — inter quam
 & præscientiam discrimen ante omnia observandum
 — tantum ad bonos & delectos filios Dei
 pertinet, & hæc est caussa ipsorum salutis. Super
 hæc prædestinationem salus nostra ita fundata
 est, ut etiam infernarum portæ (J. E. p.
 797; 799, 617). Damnamus quod . . . etiam in
 nobis aliqua caussa sit electionis divinæ. (J. E. p.
 621.) Desså har Nechenberg, som torde förstått
 Form. Conc. lära så väl som Hr A., här samwets
 grännt fattat sin dogm: Prædestinatio est actus
 æternus & mere gratuitus Dei eligentis quosdam
 homines ad æternam gloriam; citerade Epit. p.
 618, 620. Decl. 814, 815. (Förutbestämmelsen är
 en handling af ewighet och af blotta nåd, hwariges
 nom Gud utwalt några menniskor till ewig salig
 het.) Betyder det, twertemot J. E. försäfran, det
 samma som förutseende, eller blott att han skapat
 salighet, som kommer att winnas af dem, Gud förs
 utsett skulle genom tillagnandet af Jesu förtjenst,
 winna den: hwad eget medför hela denna lära? —
 Samma förhållande är det med läran om Frihet
 ten, som wist gynnas i ett och annat ord, sedan
 den dräpts i tio. Den som har J. E., behagade
 läsa p. 656, eller Solid. Diel. 4: 7:de stycket och
 erinra sig, att detta hör synnerligen till andliga
 saker, således äfwen till andra. (p. 640.) Han
 skall finna, att, p. 655, det kallas en corruptel,
 en bedräglig lära, att, ehuru man bekänner att
 menniskan ej kan hjälpa sig sjelf, utan beröfwad
 den H. Andes bistånd, måste duka under i striden,
 likväl antaga, att hon på något sätt kan mått fö
 ga sig till den verkande kraften. Hwad behöfs der
 efter ordas om friheten, mer än: den gifvs ej? Wi
 tro ännu att frihet och förmåga äro särskilda ting;
 att Gud i allt uppdragit en wiss omfrets för oss,
 men att wi inom dessa omfretsar ega frihet. Så
 dane kretsar kunna wi ofta lätt upptäcka; men
 skundom äro de underbart dolde. När fysiska
 frihet har en bestämmd förmågoffer. Jag är fri på
 jorden, fast jag ej har förmåga att flyga i skyar
 ne. Den moraliska frihetens gränser äro någor
 lunda lånda; ty förmågan är äfwen der lättare
 att reflectera öfwer. Der förmågans sfer är mest
 obekant och således äfwen frihetens, som rör sig
 inom denna sfer, det är inom Trons werld. Till
 en del kan man säga den ensaldige, som af de ting,
 som synas, måste underwisas om dem, som icke syn
 nas: örter wäxa på såttet, frukter på träden. Det
 är Gud, som frambragt fröet, som wätnat bro
 den, som i solljus mognat frukterna. Du kan ej
 sjelf åstadkomma hunger hos dig: äfwen den förs
 mågan är a priori gifwen af Gud; än mindre kan

du förwandla dessa blad i senor för din arm, dessa
 frukter till blod i dina ådror. Men du kan äta —
 då aptit kommer, som alltid skall komma, då du
 bewarar din hellsa och arbetar. Efter du, som du
 bbr, bewarande derunder din hellsa, att din chylus
 friskt beredes, så är det en högre förmåga än din,
 som förwandlar naturens producter till en mensk
 lig kropp, men du war fri, i att äta eller hungra
 ihjäl; äta till sjukdom eller hellsa. — Lämpa nu
 detta till andelig spis.

§. 9. Handlar om Herrans Nattward. För
 det att W. erinrar, det i de yngre Symbolerne
 kommit mera för att i denna artikel beswärjas, än
 i Augsb. Bek., der det ej yttras, huruvida det
 su blod, som wi warba delaktige af i Nattwarden,
 är just det, som utgöts på korset, så insinuerar Hr
 A. strax, att W. dermed förkastat Lutheriska läran
 om detta mysterium. Den är således ej, i hand
 tanke, antagen i Augsb. Bek.? Den finnes då blott
 i de länder, som antagit J. E.? W:s tankar i detta
 ta ämne finnas att se i Bih. p. 143.

§. 10. Här skulle ansöras: "Förk. anmärker,
 eller på Hr A:s tungomål: klandrar, att J. E. ta
 lar om (berättar) hwad A. E. blott nämner;" (säl
 ger namn på). Denna skinnad begreps ej. — Frå
 gas sedermera, angående §. 11, om man bbr ins
 gen ting medgifwa Ordets fiender, ej en gång en
 ringa ceremoni, om än dermed ett helt religions
 frig bilades? Anser då Hr A. dem för Ordets
 wänner, hwilka han, p. 89, medgifwer — likväl
 sjelf sjätasfrjare — att tro på en annan incarn
 tion af Gud, än Ordet, än ensödda Sonen? Sk
 dant är ei ljumhetens språk, utan fiendskapens.
 Hwad andan af tolerance och intolerance kan vari
 era! W. synes kunna få Hr A. till Utbeisl, om
 han gaf ut en bok, för att bewisa Guds existenc.

§. 14. säger Hr A. sig ha bewisat, att allt,
 som står i de yngre Symbolerne äfwen står i de
 äldre; att således det är ett och samma att be
 swärja beggedera slagen af Symboler. Ty att J.
 E. war utbildad i anledning af sattsferne i A. E.
 har W. aldrig nekaf. Det torde för öfrigt, om ett
 sådant nekande stedt, ej behöft längre wedersläg
 ning än att ansöras.

(Slut e. a. g.)

Stockholm,

Elmäs & Granbergs tryckeri.

R O M E T E N.

N:o 67.

Onsdagen den 22 Augusti 1827.

LIII Legnér,

den 12 Jull 1827, wid dess besök i Lund.

Säg of: fyllet ej ett Ålfsadt minne
Af de flydda solstensrika dar,
Då Du främst Din Lundas stolthet var,
In på Sigfrids Bispestol Ditt sinne?

Wae of helsad i den gamla runden!
Ståfna ej så noga en och hvar:
Himlen råfnar ej med of. Du har
Många trogna än från första stunden!

Till sin glans Din Lunda Dig behöfver:
Namn hon eger, gård och tempel of,
Jord af minnen full; det himmel dock,
Diktens himmel, spände Du deröfver.

Njut den fröjd, som Du hos tusen råder:
Helsa ger Du dem; njut henne då,
Smeas Ålfling; Du bland hennes få,
Hvilkens rykte hafvet icke släcker.

Den Vampyr, som men'folikvet suger,
Lärs ej in på Skaldens himlasög:
Den obblighet är sann om Dig,
Hvilkens lismaren om Furstar ljuger.

När utaf Ferraras huggorms wälde
Intet mer är qwar än kronans gull,
Ofra myntadt om: på Tasos mull
Än hans lager sina blad ej fällde.

Hell, Legnér! Förmå hwad Du förmådde!
Wisna skall ej diktens blomsterkrans,
Förrån stoftnad är de stjernors glans,
Dit Horatti stolta hjesa nådde.

Om fri Spannmålsinförsel till Sverige.
(Insändt.)

Uti de egentliga och strånga Wetenskaperna gifva
was sanningar, hwilkas omedelbara wissbet är klar
för hwarje tänkande förstånd. Dessa kallas Arios
mer. Men äfwen de Kunskaper, som hemtas af er-
farenheten, ega wisa, allmänt erkända, för allas
funda omdöme nödwändiga, satsar hwilkas wissbets
grad närmar sig till de förras. Att såka bewisa
dem, är dersöre en öfwerflödig möda. Lika onödigt
synes det of, att på allwar wedelägga de inkast,
som ofunnigheten, eller dårskapen, eller skadebegäret
beremot någon gång kunna framställa.

Häraf förklarar lätt, hwaröre ingen wärdat sig
upptaga och granska de orimliga förslag, om fri
Spannmålsinförsel till Sverige (eller åtminstone
införsel emot en obetydlig Tullafgift) — dem Argus
III, med sin wanliga dictatoriska ton, tid efter an-
nan framkastat. — Men då han, utaf denna uteblif-
na tillrättawisning, synes i N:o 54 och 55 wilja
skrytsamt draga slutsatser, som äro förnärmande
för det allmänna wettet, må några anmärkningar
underrätta opinionens sjelfinbillade Hjelte, att det
ingalunda är af brist på stål, som man slundou
wid hans förwända satsar bibehåller föraktets eller
medlidandets tyfmad. För den kunnige och tänkans
de Medborgaren äro dessa erinringar wiserligen of-

verfåddiga. De kunna icke innehålla annat, än för ut erkända sanningar; ty det rätta kan icke gerna på flera sätt bewisas.

Att spannmålsens production kostar ojemförligt mera i Sverige, än i de länder, som ligga fring Ästerns södligare sträckning, och ifrån hvilka införsel isynnerhet kunde på räknas, är allmänt bekant. Ett vida mildare klimat, en vida bördigare jordmån tillåter i dessa, att med samma förslag frambringa mångdubbelt rikare förordar. Arbetaren är dessutom på de flesta ställen ännu tråk, och kostar sina husbönder såga mera, än det torstiga uppeshället. I öfversiden af dessa, med flera samverkande orsaker, är den, att jordbrukaren eller spannmålsproducenten kan der afyttra sin vara för 100 procent mindre uti reelt myntvärde än i Sverige i allmänhet, och likväl hafwa en gifwen behållning.

Huru skulle då den Swenske Landtmannen med sin hårda, otacksamma jord, sin ringa afkastning, sina högt uppdrifna tjenstefolklöner, sina dryga skatter, med dessa kunna uthärda låflan. — Låt så wara, ropar Argus — men det är endast Jord-aristokratien, det är endast Embetsmannas-interesbet, *) som lida genom för låga spannmålspriser. För den arbetande klassen äro de en wålgerning. Större dårskap har wäl aldrig blifwit sagt: eller oförståndigare försök, att bortblanda eller förwilla frågan, aldrig wågadt. Hwilken är då den arbetande klassen i Sverige? Af ålder har man här med menat den stora massan af nationen. Denne

*) Det är i sanning en intressant fråga, hwarifrån de penningar stola tagas, hwarmed Argus wäl hafwa alla Embets- och Tjenstemän afsnåde, för att stilla deras intresse från de höga spannmålspriser? Wänne directe ut Sala Grufwa? I annat fall låter jordbruket, så wäl som hittills, få erlagga största delen; och huru skall det gå, om staten då icke får försälja sin erhållna spannmålsfatt, eller genom des försäljning icke erhåller tillräckligt belopp, att bestrida lönernas betalning? Den, som skrifwer detta, hörde för ett par år sedan en ålderig, erfaren och af Argus alltid med skyldig wördnad nämnd, Patriot, efter spannmålsens då inträffade mångåriga wanwårde, på fullt allwar påstå, att om samma förhållande längre fortfor, nödgades staten sätta alla hittills penning-löntagande Embetsmän på indelad stat: d. w. s. låta dem sjelfwe af statens spannmå, eller andra in natura tillgångar, efter anwising, uppbära ett wigt quantum, och afyttra det bäst de kunde och gitte. Hwilken skada att denne man wårt ifrån att gå i stola hos Argus?

bor på landet. Och hwad är, med så undantag för Bergslagerna och Ekårgårdsorterna, hwad är dess yrke? Jordbruket. Den arbetande klassen, sedd från denna synpunkt, kan stillas i 3 stora afdelningar: 1:o deras, som sjelfwe ega den jord de odla, 2:o deras, som för skatt bruka och begagna andras jord; och 3:o deras, som arbeta för stat, dagspenning eller årslön: med ett ord, den tjenande klassen. Dessa sa tillsammans utgåra wiserligen nie tiondedelar af nationen. Ja, då man erinrar sig, att utom Stockholm och en eller annan större handelsplats, jordbruket utgör hufwudyrket, eller åtminstone en hufwudsaklig bindning för inwånarne i våra städer, kan detta förhållande såkert än högre uppskattas.

Att de, som sjelfwe ega och bruka sin jord, bora de önska ett ringare pris på den wåra, genom Sweris försäljning de stola förskaffa sig medel till tjenstes folks löner, till utskyldet, till alla de lifswets förnödenheter, som de sjelfwa icke ega, eller icke kunna frambringa; ja till betalande af räntor på skulder, eller om möjligt, sjelfwa kapitalerna; i detta är en så orimlig tanke, att den endast behöfwer inses, för att förkastas.

De, som bruka andras jord, äro alla i samma predikament, i afseende på ofwannämnda behof; hwilka fa med penningar stola fyllas. En stor del af dem, de hwilkas arrenden utgå i penningar, hafwa ännu ett wigtigt skäl, att ogerna se spannmålen falla i wanpris.

För den tjenande klassen är saken till största delen lifgittig; ty dese ega wanligast deras uppeshälle i husbondens hus, och det rörer dem icke, om den wara, som dertill hufwudsakligast ärgår, kostar mer eller mindre. Hafwa de åter så kallad stat, så utgår den afwen in natura. Men i afseende på ordning och sedlighet hos denna folkklass, har öfwerflöd af spannmål, wanpris derå, ett högst menligt inflytande. Den uppmärksamme betraktaren egde tillräckligt tillfälle att erfara detta, under de successif goda åren 1820—1825. Understodde af kansliet allts för liberala författningar rörande löbdrifweriets höjande de allt mera sina anspråk. Lönerna stegrades i samma mån som spannmålen, hwaraf de skulle utgöras, föll i wårde och pris. Lättjan, fylleriet, ofsedligheten förklarades i fruktanswårst förhållande. Hwad följden här af skulle blifwa wid ständigt till öfverflödigheter, med ännu mera lättade utwågar för deras

Isdrifweri, inser hvarje sann festerlandets wån med werfelig sarvåga.

Hwilken är då den arbetande klass, till hvars Patron Argus uppbjöd sig? Månne Buktspatronernas, eller Handlandes och Handtverfars i städerne? Misunnar han kanske landtmannen den snarva förmånen, att ännu någon enda finnes, som behöfwer köpa dess produkter? Se, en stor del af dem, som höra till nyssnämnda klasser, äro redan sjelfwe jordbrukare, och de, som icke äro det, hafwa ett lätt och alltid begagnadt medel, att taga sin stada igen, genom höjdt pris på deras tillverkningar.

Nej, — han underrättar oss derom sjelf i No: 55 — det är Fabriksklassen; de äro isynnerhet Sidenfabrikanterna, som tillwunnit sig beta hans medlidande. Hvilken stor och integrerande del af hela Swenska nationen!!! Hvilken sentimental-jemnsjersse, uppgjord till dess fördel!! Nå wäl, allt, hwad man i detta fall kan och behöfwer swara, är, att Sverige kan ega trefnad, och till och med wälstånd, utan Sidenfabriker. — Månne äfwen, utan svannmålsproduction? Derå må Argus sjelf afgifwa swaret.

Ett wanligt streck af Argus wid dessa och dylika deraisonnementer, är, att förwilla frågan, genom allusioner på, och jemnsjerssler med andra länder, för nämligast England. Ware det en gång för alla sagdt: Landtmännens ställning, och förhållandet emellan landet och städernes invånare, emellan Landtbrukares och Fabriksidkares antal, äro i England så himmelwidt skilda ifrån dem i Sverige, att Englands gällande eller förestagna, (antagna eller fallna) spannmålstagar här ega alldeles ingen tillämpning. Detta inser Argus nog sjelf, men han will, att ingen annan skall förstå det.

Dot — det är förgäfwes, att strida emot Argus III. Han är sanningens Orakel. Hwad han förestifwit, måste fullbordas, så snart upplysningen hunnit den höjd, dit han småningom leder hennes framsteg. Det är klokast, att i tid soga sig efter det förändrade tillstånd, som säkertigen förestår. Derföre, I Swenske landtmån, I wäl på papperet frie, men i sjelfwa werket förslawade, oupplyste, råde! — förspillen icke vidare Eder möda på ett föga tackfamt eller ringa lönande yrke! Låten de af förskäddren ärfda tegar åter höljäs af det sjelfwertiga gräset, och utgöra den irrande boskapens betesplatser! Låten de odlingsmarker, dem I på de sista

20 à 30 åren sjelfwe, med owanlig iswer, och hita till, åtminstone med någorlunda fördel, bearbetadt, låten dem åter betäckas med småstogen, eller dränkas af wattenet! Edra wäl till bokstafwen trålande, men werfiligen mera frie, mera upplyste, mera löfliche medbröder på hinsidan hafwet, stola i rikt mått tillibra eder deras öfwerfödd. Spannmått skall aldrig trota för eder föda. Den skall äfwen i förskäddert stid riktigen bjudas edra stogar. I skolan aldrig mer besara miswert eller dyr tid; ty omätliga äro edra wälwilliga grannars fördröder!!

Nå men — frågen I kanske — så wi och all denna wälsignelse för intet? Eller i annat fall, hwarmed skola wi betala? Ja gode wänner, sen! detta är knuten. Denna förmår jag, som ensalldeles ligen skrifwer detta, icke lösa. Gån till wisbetens källa, frågen Oraklet, begåren råd af Argus III! Lemnar äfwen han, efter sin ofta bewisade elaka wana, lemna eder utan swar, eller åtminstone utan tillfredsställande upplysning; då wet jag ingen annan utväg, än att I tillä widare fortgå på Eder bana, under förtröstan på förlynen, och förtröende till en faderlig Regerings wisa omsorger, Dixi.

Handlingar, rörande Ryrkoherdeswalet i Normlösa och Herrberga församling af Linköpings Stift den 27 Maji 1827. Stockholm, S. V. Nessius.

Till Kongl. Majestät har blifwit inlemnad följande underdåniga skrift.

Upprikt.

Stormåttigste Allernådigste Konung!

Linköpings Consistorii den 12 sista Julii afkunnade utslag uppå de besvär, som af mig och 14 andra ledamöter af Normlösa och Herrberga församlingar blifwit anförda öfwer det den 27 sista Maji mednämnde församlingar fördrättade Ryrkoherdeswal, wägar jag i djupaste underdånighet underkasta Eder Kongl. Majestät högrättwisa pröfning.

Dom-Capitlet har i detta utslag, hwilket här hos underdånigst bifogas (Lit. A.), förklarar, att sedan de, öfwer ofwannämnde Ryrkoherdeswal, hos Dom-Capitlet i laga tid den 18 sista Juni anförda besvär blifwit af Beswåranderne genom "en gemensamt af dem alla undertecknad skrift" återkallade, samt då "efter denna gemensamma återkallelse" allt

Ämne för rättgångs anställande förswunnit, så wils
le Dom-Capitlet derwid låta hero.

En sanning är wäl, att rörande de beswår, som
wi till Dom-Capitlet inlemnade öfwer olagligheter,
begångna före och under ifrågawarande Kyrkoherde-
wal, och af hwilka beswår härhos i underdånighet
bisogas widimerad affskrift (Lit. B.), en så kallad
återkallelse-skrift (Lit. C.) blifwit inlemnad, men os-
grundadt är, att denna skrift blifwit gemensamt af
beswåranderne underskrifwen. Den har deremot
aldrig, af någre bland de Beswårande, blifwit, oak-
tadt gjorde försök, undertecknad, och då jag är en af
dem, hwilkas namn finnas tecknade under återkallel-
sen, men, hwad mitt namn åtminstone angår, det-
samma blifwit dicsatt utan min wettskap eller mitt
begifwande, samt de grunder, på hwilka Dom-Ca-
pitlet will stöddja sitt utslag, såtunda sakna allt skäl,
har jag ingen annan utwäg för att få min börja-
de talan gällande, än att hos Eder Kongl. Maj:t i
djupaste underdånighet anmäla ett förhållande, hwar-
igenom, som jag hoppas, de öfwerklagade olaglig-
heterna wid Kyrkoherdewalet kunna blifwa föremål
för den lagliga beifran, hwilken i de till Dom-Ca-
pitlet inlemnade beswåren varit yrkad.

I djupaste underdånighet wägar jag hos Eder
Kongl. Maj:t utbedja mig, att i forthet få fram-
ställa tillgången med så wäl inlemnandet, som det
så kallade återtagandet af beswåren hos Linköpings
Dom-Capitel öfwer Kyrkoherdewalet ij Normlösa.

Ingen ting är wäl naturligare, än att en För-
samling, som går att efter samwete wälja en wär-
dig och nitist Själaförjare, önskar att så behålla sin
öfwerlygelse i helgd, och att, då hon finner denna öf-
werlygelse, hos en eller annan, genom låga tillstå-
ningar, olagliga åtgärder och öfwertrumplande on-
lågningar, hafwa blifwit förwillad eller mispledd,
hon då söker, att få den uppenbare Lagbrytaren
straffad, lifsens djerfwa försök nästa och en rätta-
måttig dom fåad öfwer dem, hwilka, i skället för att
wärda lagarna, kränka dem.

Den för sörre delen af Normlösa och Herrbergs
gås församlings Innewanare oförmodade och sorglis-
ga wändning, som det hos oss sednast hållna Kyrko-
herdewal i fista hgonblicken tog, hwarigenom Con-
sistorii v. Notarien Enattingius, som wi så inner-
ligt önskade att erhålla till vår Kyrkoherde, gick
miss om pluraliteten, hwilken deremot tillförlig Con-
sistorii v. Notarien Peterfson, kunde icke hos hwar-

je rättänkande medlem af Församlingen wäcka annat
än den billigaste önskan, att få i dagen framställa
de uppenbara olagligheter, som varit anstiftade,
för att tillstapa denna pluralitet. I följe af den-
na inom Församlingen allmänna önskan uppsattes och
underskrefs den omnämnda beswårsskriften. Snarpt
war den inlemnad, förr än försök gjordes, att, ge-
nom en särskild skrift, så dessa beswår återkallade.
Dessa försök lyckades wäl hos en del af de beswårande,
de, men icke hos alla. För min del får jag åtmin-
stone i djupaste underdånighet förklara, att jag hwar-
ken underskrifwit eller kunnat förmås att med-
gifwa någon återkallelse, emedan jag alltid anfett
och alltid skall anse de anförde beswårspunkterna af
den beskaffenhet, att de, efter laglig undersökning,
böra föränleda en inom Församlingen allmänt öns-
kad förändring af det hållna Kyrkoherdewalet. Wel-
lertid berättades, att en sådan skrifwelse eller åter-
kallelse blifwit till Dom-Capitlet inlemnad. För
att förwiisa mig här om, infann jag mig, åtskillig af
Nämndemannen Anders Larsson i Böttestad, någon
dag i början af sissl. Juli månad hos Consistorii
Notarie-Expeditionen i Linköping, samt blef då uno-
derrättad, icke allenast att den ifrågawarande åter-
kallelse-skriften verkligan war inlemnad, utan och att
den war underskrifwen "af alla dem," hwilka un-
derskrifwit sjelfwa beswårsskriften. "Wi upplyste wäl
att förfallning egt rum med namnteckningarne un-
der den skrift, genom hwilken de påbdjade rättwis-
sa klagomålen skulle nedläggas." Utan att jag skrif-
teligen behöfde derom underrätta, hade en blif på
sjelfwa Original-Handlingarne bordt wisa, det jag
icke sjelf undertecknat mitt namn på den sednare
skriften och af de härhos underdånigst bilagda wid-
imerade Handlingarne (Lit. B. och C.), funns, un-
der mitt namn, på den förre, bomärket N. A. S.
hwilket saknas på den sednare. Derjente funns af
dessa skrifter, att namnteckningarne för Wönderne
Carl Larsson och Jonas Örling äro olika på sjelfwa
beswårsskriften och på den, hwarigenom densamma
skulle återkallas *). Utan att wid allt detta sålta
afseende, styndade Dom-Capitlet att några dagar
efter den lemnade upplysningen affkunna sitt utslag,
entligt hwilket de anförde beswåren skulle anses bilagde.
(Forts. e. a. g.)

* På Beswårsskriften står neml. På Återkallelse-skriften åter:
Niklas Arfwidson. Niclas Arfwidson.
N. A. S.
Jonas Örling. Jonas Örling.
Carl Larsson. Carl Larsson.
Wärkwärdiga äro äfwen följande olikheter!
Johan Carl Swensson. Johan Carl Swensson.
Petter Carlsson. Petter Carlsson.

R O M E T E N.

N:o 68.

Lördagen den 25 Augusti 1827.

Handlingar, rörande Kyrkoherdewalet i
Normlösa och Herrberga Församling af
Lindöpings Stift den 27 Maji 1827. Stock-
holm, G. W. Neßlius.

Forts. från N:o 67.

Da sålunda, efter hvad jag i djupaste underdånighet vågat ansöka, mitt namn blifwit falskeligen tecknad under den återopade återkallelsefristen, och anledning är att befara, det åstundliga andra namn på enahanda sätt der tillkommit, samt då jag, för min del, ingalunda kan medgifwa, att de anförde beswären nedläggas, får jag hos Eder Kongl. Maj:t härmedelst

1:o I djupaste underdånighet anhålla, att laga undersökning måtte få anställas öfver försalfskningen af den till Lindöpings Dom:Capitel inlemnade skrift, hvarmedelst de, öfver det i Normlösa och Herrberga den 27 sistl. Maji förrättade Kyrkoherdewäl, anförda beswår skulle nedläggas;

2:o Wägar jag i djupaste underdånighet undersöka Eder Kongl. Maj:t's högrättwisa ompröfning, huruvida icke, enär upplyst och styrkt blifwit, att wäberdröde så kallade återkallelse-skrift är ett försalfskadt och olagligt dokument, alla de beswårspunkter, som i den till Lindöpings Dom:Capitel d. 18 sistl. Junij öfver Kyrkoherdewalet i Normlösa och Herrberga inlemnade klagoskrift innehållas, böra komma under pröfning, till den påföljd, som Eder Kongl. Maj:t's höga rättwisa sluteligen kan finna tjenlig.

För öfrigt wägar jag underdånigst anhålla att i nåder blifwa tillerkänd fri och öppen talan i allt hvad detta beswårsmål böra kan, samt att wid de

förklaringar, som häröfver i underdånighet ingifwas, få underdånigst afgifwa mina påminnelser.

Med djupaste undersättiga wördnad, trohet och nit framhårdar,

Stormågtigste allernådigste Konung!

Eder Kongl. Maj:t's

Allerunderdånigaste och tropligtigaste underlåte

Niclas Arwidson,

Bonde i Herrberga by af Normlösa och Herrberga Pastorat i Lindöpings Stift,

enligt fullmakt genom

C. U. Lundberg C son,

t. f. Låns-Wohällare.

Att förestående Afskrift se lika lydande med det till Kongl. Eccles.-Expeditionen inlemnade Original, betygar

Ex Officio

C. U. Psilander,

Tjenstförrättande Registrator.

Lit. A.

Dom:Capitlets i Lindöping Utslag uppå de Beswår, N. J. Abramsson och Johan Carl Swensson med flere Ledambter af Normlösa och Herrberga Församlingar anöftr öfver det den 27:de sistlidne Maji med dessa Församlingar förrättade Kyrkoherdewäl, wid hwilket Consistorii Vice Notarien Magister S. E. Petersson röste pluraliteten erhållit, äfvensom uppå den Reservations-skrift, som af en bland de föreslagna Consistorii Urbici i Stockholm Vice Notarie N. J. Enattingius blifwit inlemnad; Öfswit den 12 Julii 1827.

Sedan N. J. Abramsson och Johan Carl Swensson tillika med Tretton andra Ledambter af Normlösa och Herrberga Församlingar, låtit till

Dom-Capitlet den 18:de siffidne Junii inlemna en af dem undertecknad Skrift, hwaruti åtskilliga Besvärspuncter innehållas emot det den 27:de föregångne Maji der hållne Kyrkoherdewal; så hafwa nämnde Beswårander jemte samma Tretton Ledamöter twänne dagar derefter, eller den 20:de Juni, i en skiven gemensamt af dem alla undertecknad Skrift tillkännagifwit, att de wid bättre efterfinnande funnit, att de alldeles icke borde dessa Beswår widare fullfölja, samt demsamma således helt och hållet återfallat. Och då fördenstull efter denna gemensamma återkallelse allt ämne för Rättegångs anställande rörande detta Kyrkoherdewal förswunnit, så will Dom-Capitlet derwid låta bero.

Swad vice Notarien Enattingii Skrift angår, i hwilken han begärt, att, i händelse klagomål öfwer Walet skulle anmätas, han må ega sin talan reserverad och så Handlingarne sig, innan Beswåren afgöras, communicerade; måste den förfalla, sedan, på sått ofwan anfördt är, de ingifne klagomålen blifwit till alla delar återfallade.

Och enär wid så beskaffade omständigheter Dom-Capitlet pröfwar rättwiist, att ifrågavarande Kyrkoherdewal, såsom nu mera icke öfwerklagadt, gilla och fastställa; så kommer Consistorii Vice-Notarien här således, Magister S. E. Petersson, hwilken derwid de fleste röster undfått, att behörig Fullmakt å Normbiska och Herrberga Kyrkoherde-Bejådning erhålla.

Den med detta Utslag är misshandlad, har att sina Beswår hos Kongl. Maj:t i desz Cansli och Ecclesiastiques-Expedition i underdånighet ingifwa inom Trettio (30) dagar efter detta Utslags datum, eller alldräfst klockan Tolf (12) på dagen, Lördagen den 1:ste näst instundande Augusti, och inom samma tid anlingen skrifteligen till Consistorium eller också till Protocollet wid desz sammanträden mundteligen tillkännagifwa om i detta Utslag ändring sökes, samt i fall af sådan anmälan, åter inom andra Trettio (30) dagar ifrån selswa Fataliedagen hos Konungen, densamma oberådnad, eller alldräfst Måndagen den Tionde (10:de) nästkommande September före klockan Tolf på dagen, med bewis från samma Kongl. Expedition insör Consistorium styrka, att de tilltänkte Beswåren werkeligen fullföljda äro, så lårt honom wara will, att wid sin talan bibehållen warda.

N. Wallenberg.

J. G. Kinnander

L. Laurentius.

D. L. Kinnanson. A. A. Arwidson.

J. Lanson.

Lit. B.

Utskrift

af

Utskrift.

Inkom den 18:de Junii 1827, kl. före 12 på dagen. Erhåll. den 29:de Junii.

Till Högwördige Dom-Capitlet i Linköping!

Öfwer flera så wäl före som under Kyrkoherdewalet i Normbiska Kyrka den 27:de siffidne Maji begångne otagligheter anse sig undertecknade nödsakade, att, å egne och större delen af Normbiska och Herrberga Församlings-Boars wagnar, beswåra Högwördige Dom-Capitlet med dessa wördsamma klagomål.

Om Församlingens Ledamöter hade hwar för sig, efter bästa öfwerlygelse och samwete, fått afgifwa sine röster wid detta Wal och gällande Lagars föreskrifter blifwit till alla delar uppsynnda, så tro wi att utgången blifwit helt annan än den förändrande synes. Och det är för beredandet af en inkommande Församlingen allmänt önskad förändring berättigad, som wi måste företaga oss, att öfwer nämnde Wal anföra Beswår.

Men innan wi gå att närmare uppgifwa de otagligheter, öfwer hwilka wi klaga, utbedja wi oss att genom en kort men sanningsenlig berättelse upplysa om hwarjehanda omständigheter, som föregått det hos oss hållna Kyrkoherdewal.

Knappt hade wår sista Kyrkoherde Zsberg afslutit, före än en och annan af Consist. v. Notarien Mag:r Petterssons närmaste släktingar blef spottlig inom Normbiska Församling. — —

Nämnde Mag:r Pettersson, ehuru ej tillhördande Contractet, och ej eller egande någon egentlig Prestertlig befattning, höll likwäl öfwer Zsberg ett Lik-Tal. — — Förslaget uppsattes. — Magister Pettersson erhöi derå ett Rum.

Dennes Broder, Regiment's-Auditeuren Pettersson, ingid i Arrende af Prestgården och Pastoratet under ledigheten. — Ehuru boende i en annan, något aflägsen Församling, flyttade han kort före profittiden till den, som söktes af desz Broder. — Samma Auditeur Pettersson erhöi också, kort före det pågående Kyrkoherdewalet, Förordnande såsom Domare i Orten på en kort tid. — —

Efter dessa uppgifningar, som torde sprida något ljus öfwer flera med Walet gemensamt egande omständigheter, så wi nu anföra de anmärkningars hwartill wi anse oss berogade.

Wi måste således hos Högwördige Dom-Capitlet angifwa:

1:o Har Commministern i Herrberga, Kurman, öfwertalt rådfogande att votera på Consistorii v. Notarien Pettersson, hwilket förhållande wi åtaga oss att wid laga Domstol leda i bewis.

2:o Har Auditeuren Pettersson, twärtemot Kongl. Förordningen af den 9:de December 1741, fått öfwerwara hela Walsförättningen, oaktadt han war Broder med en af de Förelagne, och sålunda enligt samma Höga Författning skyldig sig från Walet afskälla samt ifrån Walsförättningen astråda. — Innu olagligare anse wi Auditeur Petterssons närvaro, på en tid, då han war tjenstförättande Domare i orten samt både Lag och anständighet bordt afskälla honom från att deltaga i ett Prest-Wal, wid hwilket han ombilligen kunde anses som ojäfwig.

3:o Har Bonden Nils Gabriëlsson i Forsa erkänt sig vara tvingad att för sin brukande Gård 1½ Hemman derstädes, votera på Consist. v. Notarien Pettersson.

4:o Då enligt 2. §. 20. Cap. Arfda-Balken, Enka, när hon går i annat gifte, bör tråda från Förmyndarskapet, kan Klofaren Palmgrens Hustru, Maja Nilsson, icke tillerkännas någon rådrättighet för någondera af sine med förra giftet hafda barns andelar i ett halft Hemman Torpa, Mellansgården, samt ett helt Hemman Stora Skonberga, Wällergården, hwadan hennes, och öfrige delägares lemnade 1½ röst för dessa lågenheter alldeles afgår.

5:o För samma Person, Maja Nilsson, hwilken öfwen voterat för sine ommyndige barns tillhörighet 3:delar i Stora Skonberga Rusthåll, och som, då uppropet af denna andel skedde, utgått ur Kyrkan, har det tillåtits, att, ehuru hon war frånvarande, få samma röst upptagen.

6:o Ehuru Kongl. Förklaringen af d. 22 Januarii 1746 bjuder i 4. §., att uti det Missiv, som Församlingen meddelas öfwer de Förelagne, innan de Prof aflägga, bör Församlingen tillkännagiswas, hurudant vittnesbörd de Förelagne undfått, samt huru de under sin tjenstgöring, uti Lära och Leswerne sig förhållit; har likwäl en sådan uppgift icke blifwit Församlingen meddelad, hwilken, om och för de i första och andra rummen å Förelaget uppförde minsdre behöflig, såsom i orten tjenstgörande, likwäl warit nödwändig för den i tredje rummet uppförde Consistorii v. Notarien Enattingius, som varit i annat Stift tjenstgörande och icke af alla härstädes personligen känd.

7:o Kongl. Förordningen af den 5 Junii 1739 förestifwer i 10. §. att, "wid Walet antecknas hwars och ens votum och mening af en beständig Prestman, som är närvarande och förer pennan."

Detta oaktadt har wid Kyrkoherdewalet i Normölsa det tillåtits en icke Prestwid Man, Con. Rectoren Hedmark, att i detta ändamål biträda.

Desa anmärkingar, öfwer hwilka wi utbedja oss laga undersökning och Dom, anse wi vara af den bestaffenhet, att, enligt Kongl. förordningen af d. 22 Januarii 1746. "Med Lågenhetens besattande måtte anså, endr saken går derpå ut, att, i anseende till wid Walet förelupne olagligheter, nytt Wal förättas bör."

För öfrigt förbehålla wi oss fri och öppen talan i allt hwad detta mål röra kan. Afwen som att wid de ållagades förklaringar få affemna påminnelse. Johan Carl Svensson.

N. P. Andersson.

Eric Andersson. C. A.

Samuel Samuelsson, Nederlösa.

Petter Nilsson, Stor Skonberga.

Petter Carlsson i Brunstorp.

Lars Pehrsson, i Brynstorp.

Petter Svensson, i Skjerkulla.

N. J. Abramsson.
M. Carlby, Skriftskriftare.

Jonas Nilsson,
i St. Skonberga.

Anders Svensson,
i Nederlösa.

Lars Olof Olofsson,
i Nederlösa.

Karl Larsson,
uti Torpa.

Jonas Erling,
i Torpa.

Niklas Arfwidsson,
N. A. S. i Herrberga.

Öfwa lydande med Originallet intygar:

J. Janson.
Consist. Notarie.

Öfwa lydande med den till Kongl. Eccles. Expeditionen insigne afskrift af Originallet, intygar

C. U. Nilander.
Tjenst. Registrator.

Lit. C.

Afskrift
af
Afskrift.

Inkom den 20 Junii 1827. Erhib. den 29:de Junii d:o.

Till Högvärldige Dom. Captlet uti
Linköping.

Wid bättre efterseende af den Beswärskrift wi förliden gårdag eller den 18:de bennes ansörde och

intlemnade öfwer sitt hållne RyfkoherdesWälet i Norm-
lösa, wäga wi undertecknade, så wäl å egne, som å
de öfriges wägnar härmed i aldra förlösta ödmjuk-
het anmäla, det wi allskintet wilja dessa Beswår full-
följa widare, utan återkalle wi dem härmed alldeles
och till alla delar, samt utbedja oss, det ödgwärdige
Dom-Capitlet täcktes oss dem nu återlemna. Norm-
lösa den 19:de Junii 1827.

Samuel Samuelson,
i Nederlösa.

Jonas Nilson,
i Nederlösa.

Lars Olof Olofsson,
Nederlösa.

Anders Swenson,
Nederlösa.

Eric Andersson E. A. i Nederlösa.

Petter Nilson,
i St. Skonberga.

Johan Cal Swenson.

Petter Swenson.

Lars Pehrson.

Petter Carlsson.

Jonas Ellng,
i Torpa.

Niclas Arwedsson.

N. J. Abramson.

A. P. Andersson.

Call Larsson.

Öfwa lydande med Originalet intyggar:

J. Janzon,
Consist. Notarie.

Öfwa lydande med den till Kongl. Eccles. Expeditionen
intlemnade Afskrift af Originalet betyggar:

C. U. Pflander,
Ejensf. Registr.

Nwenne medtäffare hafwa på en gång uppträdt
såsom öfwersättare af Walter Scotts Napole-
on Buonaparte. Den ena förskrifwer sig från
Lrebro och den andra från ett af Huswudstadens tryck-
rier. Den förras öfwersättning här till titel: Öfwer-
nes Beskrifning öfwer Nap. etc., den sednares Napole-
on Buon. Fransmannens Kejsare, Biografisk tek-
ning etc. Önekligen eger den Stockholmska Upplag-
gan framför Hr Lindhs företräde, både i afseende
på tryck och papper, hwilka i den Lrebrofka äro
högst wederstyggliga, som öfwen i priset, hwilket är
32 fl. Banco billigare. Öhuru wi icke sett sielwa
Originalupplagan, för att kunna anställa jemnfrel-
se mellan öfwersättningarne, tro wi oss dock med
skäl kunna recommendera den Stockholmska Upplag-
gan. Då wi sålunda för våra Läsare uti Lands-

orterne anmäla tillkomsten af 1:sta Delen af Wal-
ter Scotts Napoleon, flädd i Swenskt drägt, wilja
wi ur den Stockholmska göra ett och annat utdrag,
för att gifwa ett begrepp om Författarens sätt att
behandla sitt ämne.

Wi wilja här berättelsen om den uppresning,
som egde rum i Frankrike den 5:te October 1789,
och hwilken hade det sällsamma, att deltagarena
woro för det mesta Öwinnor. Walter Scott skrif-
wer sålunda här om:

"Den som egde rum den 5 October 1789 hade
det sällsamma, att deltagarena woro för det mesta
öwinnor. De så kallade Dames aux Halles eller
Lorgmångelstorna, hwilka genom det manliga i de-
ras yrken och deras råa seder, knappt tillhöra nå-
got kön, hade tidigt spelat en rol i revolutionen.
Med dessa förenade sig de förkastligaste af deras
 eget kön, dessa olyckliga wareser, som blott tjena
 till ett bewis på mennisko naturens förnedring.
 Öwinnor af detta slag började att bittida på mors-
 gonen samla sig, ropande på bröd, hwilket är ett
 så lätt medel, att uppwigla en hungrande huswud-
 stad. Ibland dem funnos många karlar, förklädda
 till öwinnor, och alla öwinnor de mötte förmodades
 att gå med dem. De tågade till Stadshuset, trängde
 de igenom flera squadroner af nationalgardet, som
 woro uppställda framför denna byggnad, för att föra
 swara den, och kunde med swårighet öfwertalas att
 icke uppbränna de gamla handlingar den innehöll.
 Sedermera bemäktigade de sig ett wapenmagasin
 med 3 eller 4 kanoner och förstärktes af en hop på
 bel, wäpnad med pikar, lior och dylika instrumen-
 ter, och som kallade sig Bastiljens eröfrare. Den
 stänbigt tillwexande mängden ropade oupphörligt:
 "Bröd, bröd! till Versailles, till Versailles!"
 Forts. c. a. g.

På tidningen Kometen för sednare hälften
af året 1827, eller ifrån den 1 Juli, kan med 2
R:dr 24 fl. Banco, praenumereras i Hrr Nor-
mans och Engströms Bokhandel. Resp. res-
quirenter i landsorterna betala ferstildt affändnings-
och fördelningsarswode.

Stockholm,
Alméns & Granbergs tryckeri.

R O M E T E N.

N:o 69.

Lördagen den 29 Augusti 1827.

Anmärkingar wid boken: *Hörsdf* att bewisa öfwerensstämmelsen emellan Lu-theriska kyrkans Symboliska böcker; eller ett annat svar på frågan: hwilken är Sweriges Religion? af S. M. Almqvist.

Slut från N:o 66.

Herr Almqvist uttrycker wiserligen ej, såsom wol anset, hwad han med sin "gradualdisputation" tror sig ha åstadkommit; men — så hade han bort kunna uttrycka sig till slut, om han welat rätt uppsatta sin motpart. Welat, säga wi, ty för ingen läsfare torde Hr A. lyckats döla, att hans nit mot Wieselgren öfvergått hans nit för Formulas författare "För Hr A. får man oqwald behålla den tron, att Swedenborg war en ny Ordets incarnation," således en ny gudomlig religionsstiftare; men W. qwäljes hårdt, för den tron, att de, som antaga 1593 års symboler, ej "måste så samma system," som man får af 1663 års symboler. Hr A. synes för öfrigt tro, att han blott har mot sig en ung författare, som utgihwit i hast ett arbete, hwilket Hörsf. sjelf ansåg blott tåla att som ephemerid bedömmas. Wiste ej Hr A., att en dylik strid gått genom sekterna? Eller trodde han, att alla dessa, som antagit Confessionen, ifrande mot Formula, sett "busen, som spökar midt på ljusa dagen" — att tala Hr A:s eget språk?

I sitt förord underrättar oss Hr A., att "hierarchiens ande wilar sig som en gengångare." Detta påstående har han bewist.

Debilon raisonnerar så, om edernas betydelse: "Konungens ed hindrar honom ej att sörta chartans emedan, då han nödsakas swärja, kan han inom sig protestera mot eden, swärja med tungan, ej med hjertat; emedan, då man gör en Constitution, har man till systemål, att den skall göra folkets lycka, men frambringa den olycka, är den upphäfd, och den ed man aflagt att iagttaga henne, har ej mera något föremål." En wiss skola har deraf gjort sig följande formulär, för att lösa det samband, som förenar stater och medborgare: Swärföre swär man på N. N. (Constitution, Kung, eller hwad man will)? Dersföre att, eller dersföre att icke N. N. skall vara så, som jag nu tycker eller framdeles kommer att tycka att N. N. bör vara? Jag menar, dersföre att . . . Nu befinnes N. N. icke sådan jag nu tycker han skall vara. Ergo: Eden löser sig sjelf. Så raisonnerar Hr A. (p. 85). "Symboler äro beswurna dersföre att, men ej dersföre att icke de öfwerensstämma med Biblen. Wid yppad stridighet löser eden sig sjelf." På intet ställe ha våra symboler upphäfd Guds bud: "Du skall hålla Herranom din ed." Alla weta wi ock, att man kan swärja på mennisko-ord, och när man swurit på det inför Gud, måste man ock hålla Herranomensamma eden. Ehuru mannen ej swurit hustrun trohet, dersföre att icke hon skall vara trogen igen; så får han ej vara otrogen, dersföre att hon varit det. Men efter de anförda edsförklarlingarne finnas inga eder. Äro de råta, då kan man wist swärja på Formula, utan att kunna mer än Confesio; ty man skulle kunna swärja på Wedo och Ålforan ofreda. Hwad betyda då våra embetseder? Hr A. jemtför eden

till en lag, som är densamma huru jag än omskiftad, med tycket för en person, som kan omskifta då jag är oförändrad; och tillägger näst sitt nyss anförda utlåtande: "På samma sätt kan man ju lofwat, att älska en människa, derför att hon är älskvärd, utan att vara förbunden gära det, i fall i ens öfvertygelse sedermera denna älskvardhet förändrades eller råkade i strid med en högre kärlek, med en osvikligt gifwen förbindelse." Så p. 85. P. 87: "Onödig blir den casuistik, att en edlig förpligtelse till staten, är högre än till kyrkan, liksom någon sin inför samhällets domstol en fritt gången ed kunde vara mer eller mindre helig än den andra." Sederens sammansättning af dessa läror, kan Nec. ej inse, men inse kan han, att det ej är onödigt, der hies rariens ande gengångar, att lära det eden till Staten är högre än eden till Påsken, denna Påske må vara mitt enskilda tycke, som jag sätter öfver statens lagar, eller en person i Rom. Om Davails lac än aflade sin ed fritt inför det sammvete domstol, hwilket sammvete bildats af congregationens läror, war likväl ej hans trohet till Konungen heligare? Det är sannerligen bättre, att "hårdare tillsträffa eden på" Confessionens artiklar, än att åter gå till Norden dessa frihetsläror.

Nec. kan ej fatta, huru samhälle är möjligt, utan en allmän wilja, hwilken uttryckes af lag. Sin mindre kan han begripa, huru lagen skall bli annat än en ödd bokstav, huru de enskilda wiljorna kunna förenas till en allmän, om ej desse, då de fritt erbjude sig att bli den allmänna wiljans organer, kunna bindas genom ed wid lagen. Men blir ej en sådan ed orygglig till en oryggad lag, hvar sinns säkerheten? Lära presser så om edens betydelse, hwad skall folket tro? I det ärliga Sverige swor man från urminnes fritt, men höll sin ed i ödden. Fråga Häfverna. Derför wore wi starka. Då man kände lagen, så kände man allas wilja, och Konungen kunde trygga sig till den, utan att frukta enskilda wiljor, hwilka wexlade med tycket för hans person eller för hans idéer. Mansens ord war mansens ära. Fråga deremot de slagne wid Nördlingen, de slagne wid Willmansstrand, hwarför de föllo. — Emot ett dylikt aflats-främeri måste äfwen den resa sig, som föga wärdar sig om striden mellan Hr A. och B. Ty gifwes ett lättköptare aflot för men: ed, än att mitt ögonblickliga tycke herrskar öfver min edliga förpligtelse till en beständ lag? Att

detta formulär blott skall gälla, då frågan är om Formula Concordiæ, är en undanslygt, som alla skulle bese. Här är ej fråga om hjertats inre tro. Det är frågan om den yttre ritualen. När pressen sworit, att antaga vår församlings tro, att döpa späda barn, att predika Jesu lidande för våra syndere, — eger han att i morgon wägra döpa sin älskades barn derför, att han i Biblen ej tror sig finna något om barns dop, eger han att predika, att våra bygder försona våra synder, derför att han enskildt förälskat sig i denna Catholiska, denna Neologiska, denna Swedenborgska satts? Skall han då handla mot sitt sammvete? Det beror af honom enskildt, hwad han will göra. Att jurdrikt stude thi ej löpa thår till, att thi stude en urättedom utgifwa, sade den sammvete-granna forntiden. Och en lära mot öfvertygelse, är dom mot sammvete. Men söker man redligt och på rätt väg öfvertygelse om den lära wi beswurit i vår församling, så skall den gifwen warda. —

Nec., som ej dolt hwem han är, inser wi, att det öfriga, som han i sina anmärningar och Hr A. i sin skrift anför, ej är af något stort intresse för den läsande allmänheten, och skulle ej, om icke af en wån uppmanad, beswarat sina läsare med strid om citationer ur Formula, hwilken strid han och gjort så fort det varit honom möjligt. Men denna öföfklaring anser han vara ett swärd, som, fördt af krasstämkan lösa ej allenast allt som ännu gör att i Sverige finnes Stats-Religion, utan äfwen afstygga Statens orionband, om den går ut, att bli masornas tro, och tiderna bli wärdliga. Mot dess försvarare, ware de äfwen hans bästa wänner, förklarar han derför ett alltid öppet enwige inom idéernas fria werld. Han bör härwid bekänna, att det är hans öfvertygelse, att denna öföfklaring är en fremmande citation i Hr A:s bok, lånad i hast, kanske för att bewisa, att B. ej funnit på något nytt, då han påstått, att presterna edligen förbinda sig att antaga mera af det theologiska systemet än de öfriga medborgarne. Ty Hr A., oakadt sin citationswilt med B., som mera wittnar om hwad han war för några ögonblick, än hwad han är för sitt hela lif, wärdas af Nec., såsom en man af Swenskt sinne, sökande sanning, egande dess kärlek. När Hr A. förklarar edens betydelse annorlunda, så upphör mellan honom och hans motpart numera all strid, så widt det beror af denna sednare. I recensionen, som i

Strid-striften, är språket allvarligt och skarpt; ty sikt kan ej med ljuvhet behandlas. Må blott de, som uppträda såsom Jesu Christi stridsmän, ej glömma, att striden är Helig, ej glömma för hvem de kämpa!

M u s t i k.

Sommaren har nu ändat sin sejour på landet. Alla dess husgerådsfäker äro inflyttade i hbladorne och fornbodarne. I den höga sångburen, öfverhöfvid med björkar och lönn, är halstiden slutad, ungarne fullsjädrade, men musiken tynnad. Stum är lusten, förstummad flögen. Den förra visar sig i sin blåa klädning, sundom storrutig à la Walter Scott; den sednare är ännu grön, men full af gulnad och fläckar, dem ingen Franssk Skräddare förmår uttaga. Naturen her i flera veckor varit i stark rustelse efter sin förhårjande torrka förlidne sommar, och trädarne hafwa fördunnat i stora bäckar utur molnen. Målarren har swäljt dem, men synes ännu lika ostörffig. Kylan har skakat sina vingor, och wid dess äson hafwa Eskulapii söner förspännt sina hästar för att anställa recognoscering i fluggornas riken. Landtmannen bdr imellertid glädja sig att skofårrets wagn, som tom drogs hem i höstens skjul, på sin höjd med några kärwar såd och några kappor postäter, i år blifwit fullt, dock med en Christlig warning, att ej för mycket pråsa de nordiska drusworna till den fattiges försång, som intet har att utsä, och intet att uppståra.

Ångfartygen hafwa fortsatt sina reseturer, och i deras sluf har glädjens Gud stått med lifarn i ena hand, för att wisa de wackra kusterna af Målarren och Saltfiden, ända från Calmar till Geste, och med ett mäktigt rågadt glas i den andra, såsom en wäwill'g libation åt Neptunus. På detta sätt delar sig land och stad och utbyter sina njien. I Stockholms blomsterhattar wisa på Floras gröna sålt, och Floras öfkyldiga barn gå att helsa hufwudstaden tillbaka, och lemna, såsom wistfort i en och annan frambod, en to drdr till en nått garnering eller ett litet rödt fladdrande band kring om hakan.

Birger Jarl war dock en stor man, som föreskod att wälja en sådan plats till Konungaresidens. Hans statue finnes wäl ej, men den är upprest i

alla de palatser, som pryda vår wackra hufwudstad, och hans slagga swajar på våra wägor.

Hwilka ndien, för att tala med Argus, har Stockholms imellertid njutit under denna sommar? Djurgården har öppnat efter wantligheten sitt spektakelhus, och Capellmästaren i Wenedig har med öfrenbjelse strukit sin viol, medan den Landtliga festsien i små nätta coupletter skrefkonat minnet af det ämne, han framställer. Herr Kuhns kassa har måhända någon gång ridit barbacka, då Herr Foureaux ännu legat i frist äminnelse.

Den stadens öfkyldiga Pilgrims-skidan, hwars hjerta så dmt slagit för Wördeboorne, har som solen nödgats wända sig omkring på sina arlar för de kringstående mörkare krogparne, utan att dock kunna meddela spunerligt ljus eller wärma. Lyelligare uppmärksamhet wanu wär Enab blidpare och har lärt våra skalder att utbyta det förnötta poetiska uttrycket: snabb såsom vinden, till: snabb såsom Herr Whisp.

Den gamle Ormen har åter blifwit lös och wisa, dock ej mer med ett äpple, utan en lefwande anka i mun. Mest deltagande har wär Indias nare, och det med rätta, wunnit. Konsten och stikligheten utkräfwä sin rätt hwar som helst. Är han som ryktet säger, slaf under sin berre, på lifstid eller wisa är, så är han dock fri i sin konst och, som snart öfvergående till wär tro, skall han äfwen blifwa det till sin själ.

En af Stockholms stönaste aftnar på detta är, war den 21 dennes, eller, som wi hedre önska säga, Josephinædagen. Litet kallt på förmiddagen, en och annan regnstrå, till dess dagens triumfwagn war förspänd, då himmelen klarnade, och lugn och stilla i qwällens mörka mantel bläckade ned på den glada folkstara, som stundade, gående och åkande, till Djurgården och Rosendahl, för att helsa förmiddagen för deras kärlek och wördnad.

Granskaren, som på sitt wäs har befrifwit högtidligheten eller rättare derom ingiswit sin tunderänliga rapport, har i en not önskat att wid dylika tillfällen: 1:o Ganska stränga och starpa förordningar om stik och ordning utgåswas; 2:o Att polisen stitigt wästrullerade, och hwad mer det war — en from önskan den wi benom icke förmena. Wi tro dock att intetdera behöfvs. Ty så djupt är den Adlas bild intryckt i hwarje hjerta, att wi alla bära densamma med oss, ehwart wi gå, och ännu har från insger, äfwen den ondskfullaste tunga annat ljudit, äfwen i den mest undansömda wra, dit intet spejande öga, intet lysnande öra hunnit, än en allmän wördnad och tilläifwenhet. Det är icke blott ungdomen och skönheten, som så mäktigt intaga, det är äfwen Modren, med det ännu stönare af godhet och behag, som förtjusar. Och hwarest desssa känslor och tänkesätt bo, der biuder den uppriftiga wördnaden af sig sjelfs ordning och stillhet. Och

vi tro oss icke säga någon öfverdrift, och vi påkalla härvid tusen vittnen, att en fest sållan med sådan värdighet och ordning blifwit firad som denna. Den war förwandlad till en familjefest. Dändligt väl arrangerad, smakfullt och enkelt, med ett ganska vackert och väl lykad fyrverkeri, förenade sig dermed stenet af eldar och marschaller.

Man stod, som på en theater, i en förtrolning. Den omgifwande floren utgjorde couliserne. Det war den landliga festen som gafs. Öfverste stulte också ett Konungahus gäbra en hemlighet af sina egna känslor? Nationen deltar så gerna deri, det gladda blir ännu gladare och det knutna bandet ännu fastare. Tassan är imellertid uppsatt i alla årtåders minnen. En sön exposition, den guld ej kan betala och ingen Granstare beskrifwa. Stånare Konungaborg och vackrare decorationer, kan ingen jordiskt Regent skapa sig i sitt eget palats. Naturen sjelf war den bästa Ceremonimästaren för dagen, och om en och annan solros måste böja sin hals under en tanklös årtåders fot, så kunde hon ej i ett bättre ögonblick finna ödden, än när Drottningen för dem alla, uppslog öfver den wajande folkskaran sina milda ögon. Och så kommo raketerne, och så reste sig ett flammande tempel, och så dansade solar om med hwarann, och så haglade stjernor, som wid en jubelfest af ordensdubbingar, och så höjde sig ett ett soel, som af hundra wattenfall; och så stögo åter raketer, som gyllene riddare i seeslagorna, och hwarje blad på träden war förgylldt, och wid stenet igenkände den ena wännen med förnjelse den andra, men tom för stunden stod salongen hos Klingberg, för att bestomera efter festen fyllas. De glada burraropen slutade qwällens fröjd, man tog hwarannan under arm, Argus annoterade, Conversations-bladet annoterade, Kometen annoterade Granstaren beskargerade, för att inför publiken berättas: Ett stort fyrverkeri är för sig gånget i afton.

De äro de njen wi njutit, hwad wisar oss framtiden i sitt perspectiv?

Med den 2 September börjar hufwudstadens theater att blyna sina portar, för giswandit af Marionetterne, Bröderne Philibert, N:o 777 ic., och den 9 med Scottländskan. Den är (wär opera nemligen) såsom Jani tempel, tillsluten under freds och blypen under krigstid. När hösten börjar sitt uppvor i naturen, är det lust att så gå under tak och mätas af musikkens aldrig döende, ständigt ungdomliga toner och scenens förtrolning. När stormarne tjutande anställa frig mot haf och land, är det angenämt att under olivens skugga tråda in i Thalias glada salar. Den fria saknaden af den lagert, som gått undan våra blickar, hemtar ett förtröstanfullt hopp i den nya, hwars både kunskaper och snille lofwar en ersättning, att ännu en frans står att förda. Herr Torngröns tremauer, hwari Hygiea under sommaren speglat sitt anlete,

wid flangen af wattenglas, flytta snart till Claras trakten för att fördubbla fristafronans lägor i den besökta danssalen. Carlberg njuber till sina basler, och ordnarne till sina njen. De profana muscane och timmermännen nedlägga sina verktyg för att låta de inwigde arbeta. Så strida dagarne fram, perspectivet widgar sig allt mer och mer, till dess året, tungt och trötadt, lägger ihov sina ögon begrawes och glömmes, samt ett nytt år med den aflidnas garderob på sig, ung och stolt träder fram, för att blyna den gamles testamentariska dispositioner, för att låta lagfara dem wid vederbellig domstol.

P. S. Som jag nedskref detta, infom en mig ofkänd person, klädd i grå, gammalmodig frack, swarta kortbyxor, hwhita strumpor, skor, lång wäst med stora fickor och peruk på hufwudet, och sade sig wära Magister ifrån Moskwa, och önskade få inför, att han ernar blyna med det första en lärde underwisingssanstalt. Antalet af elever får dock ej öfverstiga 24. Han sade sig på Zachæi dag, hans egen namnsdag, den 23 dennes, stämt möte med några elever, för att uppgöra läroplanerna, men finna de ej sjelf insinna sig, oaktadt allt bemyndande, emedan just på dagen, af rbtmäns slut, han blifwit angripen af en öfvermodad glömska, som sat honom ur stånd af allt m:nstligt wetande.

Han önskade i stället på Eudoxii dag den 5 September anträffas på wanlig tid i den wanliga lärosalen. Jag svarade mannen, att man med blylifa tillkännagiswanden aldrig besattar sig, jag kunde ej inse meningen i hwad han ansökt m. m. Han anhöll då, att det måtte sättas på entrægen begäran samt för Boråsboarnes skull. Jag nekade bifall, men fann, att mannen ej war wid sin sinnen, hwilket jag ansatt böra komma till vederbrändes kunskap, på det han i tid måtte inbergeras på Danwiken. Jag ansökt desutom detta såsom en ursäkt för dagens Afustik, som något blifwit rubbad i sina skrufwar af det nämnda besöket.

Rättelser:

till Anmärkn. wid Wofen: Försök ic. i Kometens N:r 57-69.

N:o 57. 2 sid. 2 spalt. 30 rad. står: han; läs: han ju. N:o 58. 1 sid. 2 sp. 10 rad. står: Det förmåtes ej, om det antages; läs: Det förmåtes ej, om de gjort det med skäl eller ej; det antages. Samma sida, rad. 28 står: just; läs: deswen. 2 sid. 2 sp. r. 11. står: efter fyra; läs: efter våra fyra. 3 sid. 2 sp. 1 r. står: t. e. läs: loc. cit. N:o 59. 2 sid. r. 17. står: trosparor; läs: ej blott trollparor. Samma sida, r. 26 står: Formula, som; läs: F., och hwilket.

Stockholm,
Elméns & Granbergs tryckeri.

R O M E T E N.

N:o 70.

Lördagen den 1 September 1827.

Napoleon af Walter Scott.

(Slut fr. N:o 63.)

Hela national-gardet sammankallades nu; men dess öfverare märkte snart, att äfwen denna förps var för mycket smittad af tidens lynne och snarare benägen att göra gemensam sak med hopen, än att agera emot den. La Fayette satte sig i spetsen för national-gardet, icke för att gifwa utan för att emottaga dess ordres. Det wäroade att stå emot hungrende arminnor och begärde i sin ordning att bli fört till Versailles för att detronisera Konungen, hwilken de kallade en narr, och att sätta kronan på hans söns hufwud. La Fayette twefade, föreställde och bad; men han skulle nu lära sig känna en Revolutionens-Generals belägenhet. "Är det icke besynnerligt, sade en af hans soldater, som tycktes förstå något af krigs-disciplinens fordringar, att La Fayette påstår sig kommendera folket, när han emottar besällningar af det!" — Kort derefter ankam en besällning från församlingen till hufwudstadens kommuner, som tillstyrkte kommandantens marsch, enligt hans rapport att det war ombilligt att emotstå folkets wilja. Han afmarscherade således i god ordning i spetsen för en betydlig styrka af national-gardet, ungefär 4 eller 5 timmar efter påbets afståg, hwilken under hans twekan kommit ett godt stycke på vägen till Versailles.

Det synes som om Konungen och Ministern icke haft någon underrättelse om dessa fiendliga rörelser. Besynnerligt nog, att icke i Paris fanns någon Royalist, benägen att wäga en häst eller dräng för att framföra ett budskap af så mycken wigt. Församlingens styrande ledamöter i Versailles wo-

ro bättre underrättade. "Dessa herrar, sade Barrabantonne med ögat åt den sidan af salen, der adeln och presteskapatet wanligen satte, önska sig mera ljus; de stola på lanternor" *) det kunna de lita på." Mirabeau gick bakom Presidenten Mouniers stol, sågande: "Paris är i antågande emot oss" — "Jag wet icke hwad ni menar, sade Mounier." — "Ni må tro eller icke, men hela Paris tågar hit, derföre uppstå församlingen." — "Jag will aldrig brådförta öfverläggningarne," swarade Mounier. — "Föregif då ett illamående, sade Mirabeau; gå till stotter, berättat dem hwad jag sagt, och angif mig såsom sagesman. Men det är intet ögonblick att förlora, ty Paris kommer öfwer oss." — "Så mycket bättre swarade Mounier, så stola wi så mycket för få en republik" **) Kort efter detta besynnerliga samtal, förmodligen härledt af en hastig rörelse, hwari Mirabeau röjde sina aristokratiska tänkesätt, från hwilka han aldrig kunde fullkomligt släpa sig, anlände den quinliga upprores-

*) Vid revolutionens början, då påbets efter behag öfkrattade sina offer, tjente lyftpälarna till galgar, och de rep, hwarpå lyftorna hängde midt i gatorna, till snaror. Härifrån härledde sig ropet: Les Aristocrates à la lanterne! hwartill Abbé Mury's swar är väl bekant: Eh! mes amis, et quand vous m'avez mis à la lanterne, est ce que vous verrez plus clair?

**) Mounier måtte härvid hafwa talt ironiskt och icke efter sina egna tankar, utan med hänsyftning på Mirabeaus revolutionära meningar. En annan berättelse om detta samtal anföhr hans swar sålunda: "Så mycket bättre. Om påbets mördar' och alla — måst jag säga of alla — så, skall det bli bättre med landet."

skaran till Versailles på eftermiddagen, sjungande patriotiska visor, blandade med ständligheter och ursinniga hotelser mot Drottningen. Deras första besök var i national-församlingen, hwarest trumslag, skrik och förvirrade o ljud afbröto öfverläggningarne. En man wid namn Maillard, swängande ett svärd i handen, och undersködd af en qvinna, som bar en lång stång, wid hwilken en basquetrumma war fastad, började ett tal i det suvråna folkets namn. Han sade att de ledo brist på bröd, att de woro öfvertygade om, att Ministrarne woro förrådare; att folkets arm war upplyst för att stå till, m. m. af samma slag, som tillhörde tidens populära wäls talighet. Samma tänkesätt genljubade från hans följeslagares tillika med sådana wilda hotelser, isynnerhet mot Drottningen, som råseriet kunde ingifwa och uttrycka med den råaste energi språk.

Amazonerna intrångde nu i församlingen, blandade sig med de ledamöter, intogo Presidentens och Sekreterarens stolar, skaffade sig eller fordrade mat och win, sjöngo, drucko, swuro, skriade, trätte, smådade några ledamöter och öfverhopade andra med fina wämjeliga smekningar. En deputation ständes till Ministern St. Priest, en afgjord royalist, som emottog dem allvarsamt och swarade på deras fordran om bröd: "När ni hade en enda Kung, saknade ni aldrig bröd; nu hafwen 3 tolshundrade, gån och begären det af dem." De singo sedan återtråde hos Konungen, och blefwo så rörde af det wilda deltagande han yttrade för tillståndet i Paris, att de återwände till sina konstituenten, ropande: Lefwé Konungen!

Om stormen berott endast af folkhopen, så skulle den nu hafwa affskannat; men det war ett hemligt swall i djupet, som dref wågorna upp ur des afgrund, och hwilket ej kunde lugnas af deputationens uppwaknande länslor eller öfvertygade förstånd. Man ropade, att de deputerade hade blifwit mutade att framställa Konungen på en fördelaktig sida, och till följ af denna misstänka började Amazonhären lösa sina strumpeband för att strypa sina egna utskickade. De hade förwisat sig som, att hwarken nationalgardet i Versailles eller det Flandriska regementet, hwars trohet hade bortdunstat med winångorna, skulle med wåld sätta sig emot dem, så att de endast hade att göra med lifwaken, hwilken likwäl icke skulle wäga att handla med kraft, af fruktan att föranleda ett allmänt anfall på stot-

tel, inom hwars murar den fullkomligaste förwirring herrskade. Uppmuntrade här af, besatte qwinorna alla yttre tillgångar till palatset och hotade med förstöring allt hwad som war inom det.

Konungens omgifningar insågo nu nödwändigheten, att widtaga åtgärder för hans persons säkerhet; men desse utmärktes af obeslutsambet och förvirring. En styrka af 2 eller 300 adelsmän samlabes i hast, hwilka man wille försä med hästar från Kongl. stuteriet, för att åtsjöla Konungen till Namboullet, undan dessa ohyggliga uppträden. Med detta undersködd skulle lifwaken utan twiswel kunna bana sig wäg igenom den upproffiska hopen, och om Konungen förmått undkomma från Versailles i dessa brydsamma omständigheter, skulle sådant wiserligen hafwa gifwit en annan riktning åt folkets tankar. Men deras mening fick öfverhanden, som rådde att afbida La Fayette's ankomst med det Parisiska nationalgardet.

Det hade emellertid blifwit natt, utan att qwinornohären wisade någon lust att afstå. Twårtom biuakerade de på paradplatsen, der soldaterna wämligen mönstrades. Der uppgjorde de stökeldar, luto, drucko, sjöngo och aflofjade sina gewär. Slagsmått uppstodo tid efter annan, och en eller twänne af lifwaken hade omkommit wid de tråtor, som hopen sökte att wälka med dem, hwarförutan denna tillgifna korp hade uthårdat en genwärdslösa af deras fläa gåster, nationalgardet i Versailles. En lifwaktssoldats häst, som fdd i dessa qwinliga furiers hand, slagades, stors i stycken och uppått till hälften rå till hälften steft. Allting syntes antyda en förestående strid, tills ändtligen sent på natten trummorna bebådade La Fayette's ankomst med sin borgerliga armé, hwilken rörde sig långsamt men i god ordning. Denna styrkas närvaro syntes återställa

*) Detta föreslogs af Markis De Savras, hwars dö i galgen för en royalistisk komplott sekermera gaf Pariserborna ett usligt nöje. Emedan han war den första person af någon betydhet, som de sågo hängas, ett straff, som dittills förbehållits endast åt Plebejerne, skulle de gerna hafwa welat hänga honom för andra gången. Denne olycklige man hade förut föreslagit, att förtwara bryggan wid Sevres med en trupp kavalleri, hwilket skulle hindrat hopen att framtränga till Versailles. Drottningen undertecknade besökningen om härnens anstallande med detta märkliga tillägg: "För att nytrijs om Konungens person är i wäda, men icke i någon fara för hotar mig allena."

någon del af lugnet. ehuru ingen tycktes rått weta hwad han borde göra. La Fayette hade föredragde hos Konungen, och berättade hwad han widtagit för flottets säkerhet, hwars innewånare han tillstyrkte att gå till hvila, ett råd, hwaras han olyckligtwis sjelf gaf exemplet. Dessförinnan aflade han till wåt ett besök i national-församlingen, der han sjelf gick i borgen för Kongl. familjens säkerhet och för lugnets bibehållande under natten, samt förmådde med någon swårighet Presidenten att upphäwa sessionen, hwilken förklarats permanent. Wi skulle ogerna wilja sätta i fråga La Fayettes heder och trohet och wi kunna derför endast beklaga, att trötteheten fick öfwerwåldiga honom i ett så wigtigt ögonblick, samt att han öfwerlemnade åt andra verkställigheten af de anstalter, som så straffbart försumrades.

Ett band af upproriska hade funnit tillfälle att omkring klockan 3 om morgonen intränga i palatset genom en port, som blifwit lemnad öfängd eller obewakad. De störtade till Drottningens rum och nedgjorde de så Lifwaktssoldater, som stundade till hennes försvar. Posten klappade på dörren till hennes sängkammare, rådde henne att fly och blott ställde sig modigt för hopens raseri. Hans obetydliga motstånd war snart öfwerwunnet, och öfwer hans lik inträdde mördarna i Drottningens rum; men deras offer, förwaradt för ännu grusligare plågor, hade redan undslupit genom en hemlig gång till Konungens rum, så att wåldswerkarena, med sina swärd och pikar, endast kunde genomstinga den säng hon nyss lemnat.

Kyrkklagfarenhet.

N:o 1.

Utdrag af Strengnäs Stifts-Tidningar N:o 8, den 31 Aug. 1825.

Förslag upprättades i dag till Dunkers och Lilla Malma Pastorat, hwarå uppfördes: Phil. Lect., Th. Cand., Mag:r H. D. Holmström, Kongl. Hofpr., Prosten, Theol. Cand., Mag:r J. Bergius samt Rector Scholæ, Mag:r P. Ekenwall.

N:o 2.

Utdrag af Strengnäs Stifts-Tidningar N:o 6, d. 30 Juni 1826.

Sedan Kongl. Maj:t, med ändring af Consistorii upprättade Förslag till Dunkers och Lilla Malma Pastorat, i Nader förklarar, att Prosten och Kyrkoherden, Mag:r P. D. Losch kall, i anledning af sin öfwerwigt utaf tjenstgör, derå ingå i skicket för Philos. Lectorn, Theol. Candidaten, Mag:r H. D. Holmström, hafwa predikodagar för de föreslagne blifwit utsatte till den 16, 23 och 30 insundande Juli; kommande walet, att den 20 derpå följande Aug. förrättas.

N:o 3.

Utdrag af Strengnäs Stifts-Tidningar N:o 7, den 31 Juli 1826.

Kyrkoherdewalet i Dunker har genom Prosten, Mag:r P. D. Losch's inträffade sjukdom blifwit tilläwidare inställt.

N:o 4.

Utdrag af Strengnäs Stifts-Tidningar N:o 4, den 30 April 1827.

Missiverade: S. Min. Adj. N. Lönnblom till Prosten och Kyrkoherden i Husby, Mag:r P. D. Losch.

N:o 5.

Utdrag af Strengnäs Stifts-Tidningar N:o 7, den 31 Juli 1827.

Missiverade: S. Min. Adj. N. Lönnblom till ContractsProsten J. Jædren.

Anm. Förestående Utdrag af Strengnäs Stifts-Tidningar vittna, att Prosten Losch's irådade sjukdom varit orsaken till inställandet af Kyrkoherdewalet i Dunkers och Lilla Malma Pastorat. Men icke i någon enda af Strengnäs Stifts-Tidningar finnes annonseradt, att Prosten Losch, under hela sin sjukdomstid, fått sig till biträde tillförordnad någon vice Pastor, icke eller Adjunct eller Hjelppest längre tid än från början af sistlidne Maj månad till något efter medlet af derpå följande Juli månad. Detta förhållande skulle kunna gifwa anled-

ning till den mistanken, att Prosten Losch's sjukdom icke måtte vara af särdeles svår besvärlighet. Och alldeles förnämde Kyrkoherdewal ännu (i Augusti månad 1827) icke blifwit fördrättadt, Lit. Losch's sjukdom fortsfar således ännu! kan man stäligen till den Lagstoles besvarande framställa den frågan: Huru länge får ett Kyrkoherdewal lagligen uppskjutas???

Detta kan tjena såsom Appendix eller Supplement till de i Tidningen Kometen N:o 59 för den 25 följande Juli annonserade omskrifningarna, som föranledde Prosten Wikströms i Muntuna utestutande från Förslaget till förnämde Dunkers och Lilla Matma Pastorat.

den 17 Augusti 1827.

N. N.

En Tidnings-skrifwares bön till Publicitetens Gudinna.

D, du aldrasförköstligaste Gudinna! dyrkansvärda Publicitet! mångbedröade lybnerska! Alla nyheter uppskaffersta! Alla Collegiers, Öfvers och underrätters wäktarinna! Alla Landshöfdingars, Amiralers, Öfverstars och Biskopars fräck och plågoris! Alla Notebåtsmäns, Arresterans, Corporalers och dugdådta Jungfrurs medlerska, tröfsterska och beskyddarinna! Du som med tusen munnar talar och med dubbelt så många ögon ser, wärdigas, då jag nu skall utgifwa min tidning, stå mig bi i detta påträngande ärende med färsta nyheter, om hwilken Excellences eller Ministers höga hästar komma att begifwa sig ur staden, hwilket lurenrejerigods möjligen kan ertappas, om man snart kan emotse någon sotare, som står ihjäl sig, någon gardist som skjuter sig, någon fästningsfånge som rymmer, något stort handelshus som bankrutterar; huru hög coursen är, när Riksdag kommer, Inventeringen af rikets regaller och statsmedel; hwad njurtalgen kostar på banlancerande Landshöfdingar och deras wederlikar, om någon Westersås-skeppare drunknat, hwilka delikata middagar gifwas m. m. men framför allt laga, att rättegångsmål aldrig fattas eller åtminstone emotes, något hus brinner eller åtminstone sotesd inträffar, någon ny snabbspare sprins

ger, något ångfartyg ej will fram under nya bron, Hallska processer och Filenska rättegångsfrågor allt mer komma i stor, en ny lungrota eller hundsfula angriper så wäl menniskor som boskap, sådesbrist inträffar, nya canaler gräfwas, stadswakten erhåller nya knappar Wetenskapsacademien, Sparbanken och Läkaresällskapet sammantråda, på det mitt blad aldrig måtte sakna det intresse, som inbringar ymniga prenumerationsmedel och många beundrare. Och om allt detta ej befunnes tillräckligt, låt mig för all del få laga, att jag genom en fintlig coupe, innan den gamla prenumerations-tidens slut, kan ha den innerliga förnjelsen att se mitt blad indraget, och detta genom på nytt intresserad och rekommenderad hos en sådse wördad, omhertad och högt uppsatt allmänhet. Ingif mig slutligen en god döds list: 1. Statsråd, 1 Justitiaråd, 2 Presidenter, 5 Landshöfdingar, 16 Rikspöjorer, 30 Rådman och 500 Kronfogdar och Länsmän.

F a b e l.

Den felflagna uträkningen.

(Inskändt.)

En Åker-rätta fann en gång på ett gårde en Kråka, hwars innanmäte war fullt med Korn. På anledning häraf låt hon sammankalla alla råttor till en Riksdag, hwärwid hon wäkte den motion, huru wida det icke wore bättre att fånga Kråkor, sälla proppade med hela Kornmagazin, än att med besvär, än här och än der, leta efter Korn till föda. Propositionen bifölls, en Comité nedsattes, hwilken skulle ha sig uppdraget verkställigheten. En hel lång dag fångades flere dusin Kråkor, och om aftenen skulle kalaset gå för sig. Hungrige efter dagens mödor, grepo råttorna werket an, under de största förhoppningar. Twå, tre, fem, tolf Kråkor för öpnades, men alla woro lika tomma. De hade nemligen under tiden smält alla korn de om morgonen hade uppåtit.

Stockholm,

Elméns & Granbergs tryckeri.

R o m e t e n.

N:o 71.

Onsdagen den 5 September 1827.

Ode till Nordstjernan.

Du Änglarnes Syster, som blickar så mild
På Jordbåknens små Karavaner:
Dwi skå utur Änglarnes skrubar din bild
Bums ned på de blacka Kostaner?

Blif qwar på din post, i den blånande sky
Vår factlan för helgonens skara.
Du himmelens barn, med din blygsamma by,
Ej höfs dig att by mellan fara.

Hur herrlig du förr stod så ensam och ren,
Sann Ärbarkets mönster i Norden!
Du skå för Kurtisen; — och moder du se'n
För tusende missfall är worden;

Öh skådar med sorg din förlorade ätt,
Som, spridd i de jordiska själen,
Wid Glaset och Wiran bewisar sin rätt
Till samsfundets yppersta själen.

Wl se dem med stråf; ty de båda ej frid.
De båda en dom för oss alla.
Johannes har sagt: I den yttersta tid
Ska stjernor från himmelen falla.

3.

A f u s t i k.

Ett ömt påfallande af Publikens deltagande för Argus den tredje, med afseende på Spöken och Gengångare.

Det är wäl knappast troligt, att kunna i wårt, bland millioner skåpund ljus och ljuskakar wan-

drande tidehwarf, (det första tidehwarfet i Christenheten egde blott sju,) förmoda till öfvertygelse bringa verkligheten af spökens existens. Jag har också sjelf, för att relatera något af min lefnadshistoria, ända se'n min barndom ansett alla dylika berättelser för skroff och omsagor, eller som följder af en i spåda åren inlagad fruktan, och jag blef ännu mer stärkt i denna min öfvertygelse, då jag kom att läsa Wagners bok om dårskapen af tron på spöken, Hr af Leopolds filosofiska afhandling om spökrådslan, Hr Landsböfding Rosensteins skrift om upplysningen samt åtskilliga lika upplysta religions-tal och predikningar. Dessutom ansåg jag det ligga i sakens natur, att om också spöken fordom sunnits, de nu mera ej kunna existera. Jag raisonnéerade så här: Hur är det troligt eller ens möjligt, att i ett så cclairerad tidehwarf, som wårt, spöken kunna wisa sig, då man af alla berättelser wet, att spöken ej fördraga ljuskraft? När dessutom, att jag må så säga, nästan hwart och ett huswud sjelft är ett skimrande ljus eller en lysande glaslampa, så kan jag ej utgrunda något enda skäl, hwarför dessa nattskantomer längre skulle finna trefnad wid att gå igen på besök hos efterkommande, hwilka redan äro så långt öfwer sina fäder i byskning och kunskaper, att de omöjligt kunna åsunda eller behöfwa några relationer med dessa, en högre wärlds dummare warelser? Derjemte i en sådan förtåtande tid, som wår, der själen, allt efter som troppen w'll ha rum, måste mer och mer gifwa efter och hopträngas, är det ej tänkbart, att andewarelser skulle wilja eftersträfw gemenskap med det, som ej wore dem i någor måtto likt, det wil såga, wilja

formera connoissance med bara förtroende. Sådan har tilläts dato min oförgräpliga tanka varit och såkert har hela Swenska allmänheten med mig delat samma sunda öfvertygelse. Det har dock gått med min spökphilosophi, som med många andra filosofhemer, den har erhållit en ganska swår knuff, och är hardt nära att falla öfverända.

Saken är den: Några dagar före den i Dagsbladet annonserade tiden för lyfttändningen, wandrade jag mellan kl. 11 och 12 på natten utför Kungäbacken i största tranquillité, märkande intet ljud, ej en gång brandwaktens rop, utom en och annan hwilosuck på bodtrapporne. Snart nog oroades jag dock af en quidande ton, som hördes allt gällare, ju närmare jag näskades Stora Barnhuset. Jag tänkte för mig sjelf: åter en wäldsam catastroph på någon späd planta för att under Julserierne bereda Stockholms publik en förädlande finnesnjutning, i någon barnamörderska, som, ledsagd af sitt heliga tretal, skall utdras utom skans, tull för att lif sitt mista. Men jag bedrog mig. Ett simpelt, hwitt, med tryckswärta öfversmordt papper war alltsammans. Jag frågade, hwem det war, som så jemrade sig och förde den gatufrid, hwilken enligt Kongl. Öfverståthållare-Embetsets kungörelse bär hwar och en efter kl. 11 om natten komma till gods, i fall man har lyfta med sig. Den quidande genmålte, att han wore det högt stannande Majestätet. Hwad, utropade jag, är det Farbror sjelf! Ja, min bästa Cousin, blef swaret. Betagen af förwåning, fortsfor jag att spörja, om farbror af någon Friherre blifwit kallad ut genom sönstret, af någon congregationell slagen öfver ryggbasten, af någon Jesuit förgrifwen eller på annat sätt maltraiterad eller ock, om han saknade husrum öfver natten, i hwilket senare fall jag wore beredwillig mottaga honom i min windschammar och dela med honom mitt ringa läger, min wattenkruka och mitt commissbröd. Jag upptog härwid min flaska med rigabalsam, beskröf dermed en påfågelsjäder för att rådda åt den lidande. Efter åtskilliga djupa suckar, som gingo mig riktigt till hjertat, swarade han: Jag får tacka cousin oändligt för ditt deltagande, som bewisar att han är en sann älskare af publicitet i afseende på mig, hwilken här ligger; men jag får säga att inga af de olägenheter, cousin behöoat upppepa, trycka mig. Jag är Gud skälf på sått och wis helbregda till mina lemmar,

men plågas ändock af ett ondt, hwarom man såkert ej kan göra sig någon föreställning.

Kan min goda cousin wäl tro det, twänne gånger i weckan, hwarje Onsdag och Lördag, plågas jag af twänne spöken, hwilka lift Cassor och Poltur omwerla, och hwad som ingen troligen kan gissas, är det, att båda mina saligen aflidne bröder, Argus den 1:sta och 2:dra, just äro desse twänne furier, som med de mest obarmhertiga tag martera och gasakrama mig, oaktadt jag flere gånger erinrat dem om vår gemensamma slägtskap, samt utan afseende på lön af dem endast yrkat ett blydtligt bemstande; men de hafwa swarat, att slägt och fränder äro wärst, hwilket jag nu, Gud klaga det, i rågad mått får erfara. Nu nyligen hade jag, som bekant är, en affaire att uppgöra med en vis Hr Cham, angående den Norriska constitutionens förträfflighet och tusen andra dermed gemenskapsgående saker, och hwilken man jag i största tranquillité, blott med mitt wanliga Betö, kunnat tillrättawisa, då jag helt oförmodadt fick besök af dessa twänne, hwilka, icke åtnjande sig med det måttliga apånage af insbrandet af en och annan net, förde mig på halsen en mängd andra, och hwaraf åtminstone en gäst gått ur werlden för hela 18 år sedan. Härwid öfvergick hans tal i en uthållande jemmerklagan. Desså, om jag ej alltför mycket sög miste, tyckte jag mig skäda 3 à 4 spöken, hwaraf twänne höllo på att krypa ur hjernan, hwaraf, såsom två huswidan, eller för att tala oberoende, två ansvarige Redaktörer bildades, och hade de öfrige sinna fötter ned i sjelewa cerebellum, hwilken de, liksom Bagarne degen, knådade tillsammans för den kommande weckan. Beslagligtwis war jag för begonblicket i saknad af både stål och flinta, så att det war mig ogörligt att tänka på något fördrifwande, och icke eller kunde jag påmlana mig några tjenliga beswårjelseformler. Till all lycka ertrade jag mig, att jag egde hos mig en hundt af de Lindska rättgångsmåten, äfwen som handlingarne med afseende på twisten mellan Michaelson, Wendly och Gyllengranat, en annonce om ett wälkändt fruntimmer, en dito om några Romaner, öfversatta från Walter Scott samt borspriserne för dagen. Med dessa dokumenters tillhjelp lyckades det mig att bortjaga de efterhängsna nattphantomerna, hwarefter mannen, karl och sund, reste sig upp på benen.

Jag har ansett för en skyldighet låta till pris
 blifens kunskap komma detta märkvärdiga spökeri.
 Måhända skall mången betwifla des sannfärdighet
 och anse alltsammans blott såsom ett spel af min
 phantasi. Jag kan dock tryggt försäkra, att min
 puls verkligen slog lika afmått som nu, och att jag
 alldeles icke är rädd för att wandra ute i natten.
 I fall denna egna tilldragelse förnyar sig, skall jag
 ei undertåta att derom avertera, äfvensom jag af
 denna berättelse inskickat en vidimerad afskrift till
 fakulteterna i Upsala för att inhemta deras tanka.
 En annan ernar jag insända till Collegium Medi-
 cum och en tredje att förvaras i Miksarkivet. Dena
 na godbit hade kanske varit mera passande att in-
 föras i Stockholms Dagblad, men då hade den må-
 hända blifwit dragen under Kongl. Poliskammaren,
 och jag sjelf på sistone såld till böcker för wrängda
 framställningar till allmänhetens förwilling. E-
 mellertid är händelsen af wigt och jag har beslutat
 att per posten meddela Herr Hofrättsrådet Junghe-
 la berättelsen, såsom en bitaga till hans öfriga
 samlingar i dylika ämnen.

Fragmenter ur min Resejournal.
 (Forts. fr. N:o 65.)

N:o 4.

Bref till Kongl. Bibliotekarien L. Hammarström.
 Etwet utan plan är en resa utan bestämt mål.
 Lorenzo eller kloka mannen i stegen.

Ehuru okänd, får jag mig friheten uppwafta Lit.
 med ett bref, hwilket, fastän obetydligt till sitt inne-
 håll, måhända ej skall wara utan allt intresse för en
 sådan samtlare som Lit. af (för att nyttja salig
 Gjörewells uttryck) lärda underrättelser från
 continenten. Då jag desutom af Tidningsbladet
 Kometen sett, att Lit. är road af correspondence,
 i hys allmänheten derstädes har haft det nöjet att få
 förtroende af icke mindre än tre kritiska bref af Lit.
 hand å Demoiselle Julia, har jag häraf hemtat en
 sberpad anledning och uppmuntran till affändandet
 af detta.

För alla de möjlige misstaa jag härwid kommer
 att gdra, äfvensom de bristor, Svenska Grammatikan
 lider, får jag på förhand bedja om bögjunnligt öf-
 werseende, då jag har mig bekant Lit. egen nog-
 grannhet emot sig sjelf i detta afseende. Skulle jag
 desutom här och der taga felt på ett och annat namn

eller årtal, så må det skrifwas mindre på mitt uppsåts
 än på hastverkets räkning och posten, som nu med det
 skyndsammaste afgår.

Jag är, som måhända Lit. redan känner, stadd
 på en resa, enligt föreskrift af den af Lit. ofta ä-
 beropade Plotinos, hwilken i en af sina demon-
 strationer pag. 71 (Leipsiger Uppf. trykt 1653 d.
 12 April i quart med stinband) förmåter, att in-
 tet är nyttigare för en, som i flera år samlat
 på sig kunskaper, än att företaga en resa; ty
 en lär, säger han, är såsom en såd full af mjöl.
 Skakas han ej, så dammar han icke. Och pag. 72
 tillägger han, kunskaperna tarwa motion. Genom
 en ofta förnyad skakning sjunka de och lemna plats
 för ett pnnigare föråd. Hwadän alla stora snillen,
 för att winna en sann förkofran, ansett för ett wig-
 tigt allggnande att genom resor komma till utveck-
 ling och stadga af sina själskrafter. Jag wägar wäl
 inte låmpa det sista på mig sjelf, isynnerhet inför
 Lit. ögon, men wäl i stället applicera det på en af
 våra yngre, af Lit. gynnade snillen, Hr Nilander,
 hwilken nu är stadd på en utrikes ridt, i ändamål
 att uppsöka rim för att deröfwer inför Swenska
 Academien wid hemkomsten aflägga redogörelse:

I Rimmets Gudom, stark, och båd,
 Jag rebar: fattat hade
 Med wördnadsfullt men kraftigt wäld:
 I fatets djup jag honom lade,
 Mitt Atlas jag på skuldran wrof.
 Jag bar det som ett lustigt ok,
 Så lätt igenom werlden
 Som siffarn bär den tomma mjärdens.
 Uti daktylor se'n jag går
 Till Heliconska grottan,
 Der frustande pegasen står,
 Sin herre wäntar öfwer måttan.
 Nu månen natten gör till dag,
 En Recencent med Zudasdrag,
 Med blått och pennor wäpnad,
 "Halt" ropar till min stora häpnad.

Allarm på Ynden! trummor gå,
 Och kritikaster flammor spraka,
 Satiriker ikring mig stå.
 Och lansarna de skaka.
 Med magt man fatet bryter opp:
 Och Rimmets med sitt böda hopp.

Och sina bleka kinder,

Man finner — och drar fram — och binder,

Se vidare Herr Riddaren Enzios småliga historia, tryckt hos Wibrnskiöld, ett riktigt Vade mecum wid stark frofattaqve.

Annars måste jag uppriktigt bekänna, att jag är alltför litet trakterad af resor. De knagliga vägarne, isynnerhet närmare städerna, föresfalla mig ungefär som wisa författares arbeten, der man under wackra utsigter nådgas fara fram öfwer ett språk af den mest stenhårda rotvälsta under ständiga knuffar.

Efter detta förutsändande tager jag mig den drifligheten att för Lit. relatera de lärda forskningar jag gjort. De äro wist icke stora, men torde dock, som jag redan haft äran nämna, för Lit. ej wara utan allt intresse.

Den första stad jag efter mitt afstegande från Stockholm uppbann (jag nyttjar med flit detta ord, då genom jordens rullning det är bekant, att orter ternas punkter med hwarje minut under dygnet förändra sitt läge i rymden, och detta i widsträcktare skala, söder ut, hwarest den kringrullande cirkeln blifwer större. Se här om Bac. de Verul. Expos. pag. 105 pars secunda, sid. 12, 13.) war Eddertelse.

Staden kallas, som Hr Bibliothekarien wäl wet, till tillnad från Norrtelje — Eddertelse och anlades först och fick sitt namn af Olof Trätelja.

Genast efter ankomsten hastade jag att besöka Bibliotheken, Konstkabinetten, Musæum, de Lärda Sällskaperna, Fabriksinrättningarne m. m. och hwar öfwer jag här får aflemna en wördsam redogörelse.

Efter åtskilliga förfrågningar underrättade man mig, att selska Bibliotheket war flyttadt till Gåstgifwaregården, hwadan jag genast skyndade att anmäla mig hos Hållaren, som tillika är andra Bibliothekarien på stället. Han öppnade ett skåp, innehållande förbudsfeblar sedan 1790:talet, hwilken dyrbara samling tiden förnekade mig att genomgå. Ett manuskript i qvart, en så kallad Dagbok företeddes, hwarj åtskilligt war tecknad, dels med sanskritiska, dels med cettiberiska, samt i en särskild column en mängd siffror, förmodligen några astronomiska uträkningar. Värmarne woro en mjuk matiere, kanske af det Egyptiska Papyrus, samt balsamerade.

Svenska Almanachan för 1827 efter Stockholms Horizont torde ej wara wärdt att nämna för en så margkunnig man som Lit. I stället fann jag åtskilliga rara böcker t. ex.

Konsten att utwälja betselstänger till alla hästar efter deras munnars skapnad, som ock att wäl beslå dem, samt en kort anwising, huru unga hästar till allmänt bruk stola stictligen tillswas af Sind.

Lärdomsöfning, afdelad uti Sedoläran, Lagrenheten och Statskunskapen, Sveriges ungdom till tjenst af Kdnig., tr. 1749.

Svenska Postkapsafweln till sin rätta wård och skötsel uti hellsos, och sjukdomstid af G. Hjortberg, tryckt 1799.

Den sunnda filosofien, den naturliga sedoläran och den landsförwista wantron af J. Bilang, tryckt 1792.

Den Svenska Reddeyan ic huru den må stöta och wärda alla kreatur m. m. samt en sundhetsbok, tryckt 1743.

Underrättelse om Ljårwattnets förträffliga nyta och werkan i åtskilliga sjukdomar m. fl.

Jag blef derefter införd i Naturaliekabinetets ett lågt, sýrakantigt rum med blyrutor och uisigt åt en gård, der åtskilliga lefwande djur sades befinna sig, men som jag förut sett dylika, anhöll jag i stället få besöka konstkabinettet med thy åtsjånande curiosa.

Önekligt gifwes det få saker, hwilka i allmänhet wäcka så mycket intresse, som dylika rariteter. Man finner sig i hast liksom förflyttad till yttre andra luststrek, och i helt andra förhållanden. Man genomtågar alla jordens trakter, man sänker sig ned i de djupaste afgrunder och uppsliger på de högsta spetsar, ja oswan selska dessa widt besarna moln, som omgifwa vår luststrek. Så wisade man mig stenar efter så kalladt stenregn, hwilket faller på marknader ofta under klaraste wäderlek. De finnes stundom till hela 10 lods wigt och likna i allt wärra wanliga gråstenar. Besynnerligt är denna egenkap hos lusten att söda stenar, och jag har mycket tänkt deröfwer, utan att komma till något bestämdt resultat.

(Forts. e. a. g.)

Stockholm,
Elméns & Granbergs tryckeri.

K o m e t e n.

N:o 72.

Lördagen den 8 September 1827.

Widen ungdomswåns bortgång.
(Insändt.)

Ke'n högt stod soln, naturen glad
Mot sommarns sägning log;
Då föll från trädets stam ett blad
Och ynglingen han dog.

Långt bort från oss, från hemmets strand
Finns du i stummigt haf,
Der reddes utaf öddens hand
För ynglingen en graf.

Der lades han. Det mörka hus
För alltid slängdes se'n.
Dit sakna'n kom med windens sus
I stilla astone.

Dit kom och sorgen, dockbehålid,
Så blef som fruisen ros.
Des bgas sol af gråt war följid,
Des wårglans flytt sin fos.

De möttes så på enlig graf
Och ropte wånnens namn,
Och stöto under tårars qwas
Hwarann i tröskeds famn.

Då mot dem hwissade en röst:
Hur kan man klaga så?
Finns här på grafwen ingen tröst
För sorgerne att få?

Jag äfwen ynglingen har känt,
Och kallat honom wån.
Men den, som honom oss har sändt,
Tog honom hem igen.

Nu intet minne honom får
Från swunna ungdomsår.
Den kunskapsfackla han höll här,
Nu lysen än mer klar.

O gråten ej! I honom snart
Så sluta i er famn.
Ly tiben för med rastlös fars
En hwar till samma hamn.

Och hoppet nu från grönkädd graf
Gick bort på blomrif sig,
Eitt ankare det sakna'n gaf,
Bad sorgen följa sig.

(Insändt.)

Slutligen tar (icke: tager) författaren hela det
täckta könet under namn af tjänarinnor i kyr-
kan, (hwarföre icke heldre med ett ord: kyrkas-
ger) såsom barnföderskor med dessa ord: Hers-
ren beware din ins och utgång nu och till ewig
tid. Amen! Ja — Amen!

Seminarist.

Så slutas, i Tidningsbladet: Kometen, en "Re-
cension" öfwer en Predikan på Mariæ-Bevälses-
dag: "Dwinnans ädla och stilla kallelse," och hwil-